

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV

Evidenčné číslo: 105003/I/2019/36069194047188228

LIBERÁLNY MULTIKULTURALIZMUS V KANADE POČAS VLÁDY
PIERREA TRUDEAUA

Diplomová práca

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV

LIBERÁLNY MULTIKULTURALIZMUS V KANADE POČAS VLÁDY
PIERREA TRUDEAUA

Diplomová práca

Študijný program: Hospodárska diplomacia

Študijný odbor: Hospodárska diplomacia

Školiace pracovisko: Katedra medzinárodných politických vzťahov

Vedúci záverečnej práce: doc. PhDr. Marta Zágoršeková, CSc.

Bratislava, 2019

Bc. Katarína Poláková

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne a že som uviedla všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....

Bc. Katarína Poláková

Pod'akovanie

Týmto by som sa chcela poďakovať pani doc. PhDr. Marte Zágoršekovej, CSc., za odborné rady, zhovievavosť, trpezlivosť, individuálny prístup, empatiu a dobrosrdečnosť počas celej doby písania záverečnej práce. Je málo učiteľov, ktorí dokážu v človeku vyvolať taký záujem o danú tému ako pani docentka. Ďalej by som sa chcela poďakovať mojej rodine a priateľom, ktorí ma po celú dobu štúdia podporovali a vytvárali mi podmienky pre štúdium.

ABSTRAKT

POLÁKOVÁ, Katarína: Liberálny multikulturalizmus v Kanade počas vlády Pierrea Trudeaua. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta medzinárodných vzťahov; Katedra medzinárodných politických vzťahov. – Vedúci záverečnej práce: doc. PhDr. Marta Zágoršeková, CSc. – Bratislava FMV EU, 2019, 73 s.

Cieľom diplomovej práce je charakteristika kanadského multikulturalizmu za vlády Pierra Trudeaua, ktorý túto politiku zaviedol v roku 1971 ako oficiálnu vládnu politiku Kanady, charakteristika problémov provincie Quebec, ktoré v súvislosti so zavedením tejto politiky nastali a súčasná multikultúrna politika Kanady. Práca je rozdelená do šiestich kapitol, obsahuje jeden obrázok, jednu tabuľku a štyri grafy. Teoretická časť diplomovej práce sa zameriava na vymedzenie pojmu multikulturalizmus, jeho základných cieľov, princípov a prúdov. Následne, v druhej kapitole, je dopodrobna preskúmaná história Kanady so zreteľom najmä na francúzsku a britskú kolonizáciu, ktoré najviac prispeli k rôznorodosti kultúr na území krajiny. Tretia kapitola je venovaná zakladateľovi liberálneho multikulturalizmu, Pierrovi Trudeauovi, jeho profesionálnemu ale aj osobnému životu, rovnako ako zmenám, ktoré za jeho vlády v Kanade nastali. V štvrtej kapitole skúmame ciele práce a metodiku, ktorá bola pri písaní práce použitá. V piatej kapitole uvádzame praktický príklad z praxe, provinciu Quebec, ktorá sa v súčasnosti musí vysporiadať najmä s jazykovým problémom, na ktorý quebecká frankofónna spoločnosť kladie veľký dôraz. V poslednej, šiestej kapitole, skúmame politiku Justina Trudeaua, súčasného kanadského premiéra a jeho pokračovanie v multikultúrnej politike Kanady. Následne je v šiestej kapitole charakterizovaná aj súčasná multikultúrna politika krajiny a to prostredníctvom výročnej správy vlády a kanadského multikultúrneho programu.

Kľúčové slová: multikulturalizmus v Kanade, Pierre Trudeau, Justin Trudeau, Multikultúrny Akt, národnostné a etnické menšiny

ABSTRACT

POLÁKOVÁ, Katarína: Liberal multiculturalism in Canada during the reign of Pierre Trudeau – University of Economics in Bratislava. Faculty of International Relations; Department of International Political Relations – Supervisor: doc. PhDr. Marta Zágoršeková, CSc. – Bratislava: FMV EU, 2019, 73 p.

The aim of the thesis is to characterize Canadian multiculturalism during the reign of Pierre Trudeau, who introduced this policy in 1971 as the official government policy of Canada; characterizing the problems of Quebec province that originated from the implementation of this policy and current Canadian multicultural policy. The thesis is divided into six chapters, contains one picture, one table and four graphs. The theoretical part of the thesis focuses on the definition of the concept of multiculturalism, its basic objectives, principles and streams. Consequently, in the second chapter, the history of Canada is examined in detail, with considering French and British colonization, which contributed the most to the diversity of cultures in the country. The third chapter is dedicated to the founder of liberal multiculturalism, Pierre Trudeau, his professional as well as personal life and the changes that have occurred during his reign in Canada. In the fourth chapter, we examine the aims of the work and the methodology used during writing. In the fifth chapter, we present a practical example from the praxis, the Quebec province, which nowadays has to deal mainly with the linguistic problems, on which the Quebec francophone society places great emphasis. In the last, sixth chapter, we examine Justin Trudeau's policy, the current Canadian prime minister, and his continuation in Canada's multicultural policy. Consequently, the sixth chapter also describes the current multicultural policy of the country through the annual report of the government and the Canadian multicultural program.

Key words: multiculturalism in Canada, Pierre Trudeau, Justin Trudeau, The Multicultural Act, national and ethnical minorities

Obsah

ÚVOD	10
1. Pojem multikulturalizmus a jeho základné atribúty	12
2. Historická perspektíva vývoja multikulturalizmu v Kanade	16
2.1 Udalosti, ktoré ovplyvnili krajinu pred rokom 1960	16
2.1.1. Pre-kolonizácia	16
2.1.2. Francúzska kolonizácia 1534-1931	18
2.1.3. Britská kolonizácia 1763-1931	22
2.1.4. Kanada a 2. Svetová vojna	27
2.1.5. Povojnové obdobie 1945-1960	28
2.2 Sociálny vývoj v Kanade od roku 1968 do roku 1971	30
3. Kanadská multikultúrna politika	33
3.1 Zakladateľ kanadského multikulturalizmu – Pierre Trudeau	33
3.2 Kanadská multikultúrna politika za vlády Pierra Trudeaua	34
4. Ciele a metódy	39
5. Teritoriálno-demografický vývoj vybranej provincie Kanady – provincia Quebec	41
5.1 Geografická a demografická charakteristika provincie	41
5.2 Ekonomická história provincie	43
5.3 Jazykovo-etnická identita provincie	45
5.4 Problém Quebeckého separatizmu	47
5.5 Súčasná situácia a problémy provincie	48
6. Súčasná politická situácia v Kanade	54
6.1 Súčasný kanadský premiér – Justin Trudeau	54
6.2 Súčasná multikultúrna politika Kanady	56
ZÁVER	59
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	61
ZOZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJOV	64
PREDNÁŠKY	73

ZOZNAM OBRÁZKOV, TABULIEK, GRAFOV A SKRATIEK

Zoznam obrázkov

Obrázok 1 Zmeny v územnej štruktúre Kanady zo strany Veľkej Británie pred a po roku 1763	22
--	----

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Etnické skupiny žijúce na území provincie Quebec v percentách	43
---	----

Zoznam grafov

Graf 1 Rast počtu obyvateľov na území Kanady počas francúzskej a britskej kolonizácie v rokoch 1608-1931	27
Graf 2 Počet migrantov prichádzajúcich do Kanady v rokoch 1945 až 1960	30
Graf 3 Množstvo kanadskej populácie hovoriacej anglickým alebo francúzskym jazykom.....	52
Graf 4 Počet zahraničných študentov študujúcich na univerzitách v Kanade	53

ÚVOD

S pojmom multikulturalizmus sa v súčasnosti stretávame každodenne. Ide o relatívne nový, avšak v spoločnosti všeobecne známy pojem. Používa sa zvyčajne vo dvoch odlišných konceptoch. Prvá koncepcia v rámci kulturologických konceptov označuje identitu vývoja kultúrnej plurality ľudstva, jej históriu, náboženskú, jazykovú a hodnotovú diverzitu národov. V tomto zmysle hovoríme o multikulturalite ľudstva, národov a štátov. Druhá koncepcia je kategóriou, ktorá vyjadruje určitý filozofický, politický alebo politologický názor, resp. ideový alebo ideologický smer, založený na uznaní a rešpektovaní plurality kultúrnych identít a hodnotových preferencií indivíduí, sociálnych skupín, etník a národov.

V súčasnej komunikačnej praxi sa tento pojem najčastejšie používa v súvislosti riešenia migračnej krízy. Diskusie o multikulturalizme v tomto druhom význame sa často týkajú politickej, migračnej alebo azylovej politiky štátov a na jednej strane vyvolávajú extrémne odmietnutie multikultúrnej politiky, na druhej strane sú platformou demokratickej tolerancie kultúrnej inakosti indivíduí a sociálnych skupín.

Súčasný globálny procesy na medzinárodnej scéne z ekonomického, ekologického a politického hľadiska sú tými faktormi, ktoré determinujú a urýchľujú migračné procesy medzi štátmi. Štáty musia riešiť prijatie alebo odmietnutie imigrantov s odlišnou kultúrnou identitou, nakoľko sa prisťahovalci vyznačujú odlišným spôsobom života po sociálnej, kultúrnej či náboženskej stránke a cieľom multikulturalizmu je chrániť a podporovať odlišné záujmy týchto skupín. Nakoľko sa jednotlivé štáty otvárajú svetu a prepojenia medzi nimi sú čoraz užšie, krajín, ktorých sa otázka multikultúrnej spoločnosti a rôznorodosti týka, je stále viac. Ako každý fenomén, aj multikulturalizmus má svojich priaznivcov a odporcov. Otázkou však je, či rôznorodosť spoločnosti prináša úžitok alebo naopak ujmu? Ako sa dokáže krajina s touto kultúrnou, sociálnou a náboženskou rozmanitosťou vysporiadať?

Cieľom tejto diplomovej práce je oboznámiť čitateľa s pojmom multikulturalizmus a následne rozobrať politiku multikulturalizmu v Kanade počas vlády Pierra Trudeaua, rovnako ako čitateľovi priblížiť aj to, ako je potrebné s touto politikou pracovať, aby fungovala. Na získanie odpovede sme vychádzali najmä zo štúdia odborných článkov a literatúry, pri ktorých spracovaní sme využili nielen logické metódy, ale rovnako aj literárnu rešerš. Vďaka metóde syntézy a kvalitatívnej analýzy textu sme z nájdených

zdrojov vytvorili ucelený text a následne sme zistené teoretické údaje aplikovali na reálny príklad z praxe – mesto Quebec.

Práca je členená do 6 kapitol. Prvá kapitola je venovaná definícii pojmu multikulturalizmus a jeho charakteristikám. Oboznámenie sa s daným pojmom považujeme za veľmi dôležité na to, aby sme si vedeli predstaviť fungovanie tohto filozofického smeru v praxi a teda ľahšie pochopili súvislosti a kanadskú politiku multikulturalizmu. V druhej kapitole analyzujeme históriu Kanady od úplného začiatku kolonizácie až po rok 1968, teda do roku, kedy sa vlády ujal Pierre Trudeau. V historickej kapitole sa zameriame na najdôležitejšie udalosti, ktoré ovplyvnili zmenu myslenia a štruktúru obyvateľstva Kanady, rovnako ako kanadské vzťahy s európskymi veľmocami – Francúzskom a Veľkou Britániou. Táto kapitola je veľmi dôležitá, nakoľko multikultúrna spoločnosť sa v Kanade formovala už od úplného počiatku kolonizácie a výrazne ovplyvnila smerovanie krajiny až do súčasnosti. Tretia kapitola je venovaná samotnému zakladateľovi liberalistického multikulturalizmu, Pierrovi Trudeauovi. Okrem udalostí z jeho osobného a profesionálneho života skúmame jeho politiku, ktorá bola postavená na pilieroch multikulturalizmu, a zmeny, ktoré vďaka jeho vláde nastali. Štvrtá kapitola je venovaná cieľom práce a metodike, ktorú sme využili pri spracovaní údajov. V piatej kapitole na praktickom príklade skúmame ako multikulturalizmus funguje v praxi. Zameriame sa na provinciu Quebec, pričom si priblížime jeho históriu a súčasnú situáciu ovplyvnenú multikultúrnou politikou. Kapitola je rozdelená do podkapitol, v ktorých sa venujeme geograficko-demokratickej charakteristike územia, stručnej ekonomickej histórii, ktorá je dôležitá pre pochopenie vzťahov s kolonizátorskými mocnosťami Francúzskom a Veľkou Britániou, Quebecému separatizmu a nakoniec jazykovo-etnickej histórii, vďaka ktorej si identifikujeme súčasné problémy provincie Quebec. V poslednej, šiestej kapitole, sa zameriame na súčasnú politiku Kanady a vládu syna Pierra Trudeaua, Justina Pierra Trudeaua, ktorý sa stal, rovnako ako jeho otec, ministrom vlády. V kapitole sa venujeme profesionálnemu a súkromnému životu Justina Trudeaua, rovnako ako jeho ceste za postom kanadského premiéra. Podkapitola súčasnej multikultúrnej politiky Kanady je zameraná na implementáciu multikultúrneho aktu v súčasnosti a na nástroje a výsledky, ktoré prináša.

1. Pojem multikulturalizmus a jeho základné atribúty

Na to, aby sme jednoduchšie porozumeli pojmu multikulturalizmus, je dôležité, aby sme si definovali ešte jeden veľmi podobný pojem – multikulturalita.

Multikulturalita je pojem, ktorý označuje „koexistencia rôznych sociálno-kultúrnych skupín so špecifickými systémami inštitúcií, tradícií, postojmi a hodnotami“, pričom nemusí priamo dochádzať k vzájomnému stretu medzi jednotlivými skupinami.¹

Podľa Doc. PhDr. Marta Zágoršeková, CSc. má multikulturalita dva zdroje pôvodu a preto ju delíme na:

- autochtónnu multikulturalitu, ktorá vzniká historickou tradíciou
- a multikulturalitu, ktorá vzniká prisťahovalectvom.²

Multikulturalizmus je nie len filozofický pojem či teória, ale rovnako aj reálna politika, ktorá je uplatňovaná v Kanade. Ide o transdisciplinárnu vedeckú teóriu zaoberajúcu sa rôznymi aspektmi sociálno-kultúrnej diverzity, pričom v centre záujmu stojí pluralita svetov, sociálno-kultúrnych vzorcov a komunikačných kódov. Je kombináciou viacerých prístupov – politického, antropologického, sociologického, psychologického, politického či ekonomického. Cieľom multikulturalizmu je vytvorenie pluralitnej spoločnosti, ktorá sa skladá z množstva odlišných sociálno-kultúrnych skupín a ich vzájomné spolužitie je založené na princípe vzájomnej tolerancie, rešpektu, konštruktívnej spolupráce a dialógu. Túto pluralitnú spoločnosť nazývame multikultúrnou spoločnosťou, ktorá je demokratická a rešpektuje kultúrnu identitu a zvyklosti všetkých jej členov. Je tvorená rôznymi skupinami s rozdielnym etnickým, rasovým, politickým či náboženským základom, rovnako ako podskupinami ako sú homosexuálne skupiny, starší občania, chronicky chorí a ľudia s rôznym stupňom postihnutia, pričom každý jedinec má právo na:

- rozvoj,
- rovnocenné zaobchádzanie,
- zachovávanie svojich odlišností,
- praktizovanie vlastných zvykov a tradícií

¹ Neznámy autor.: Slovník pojmov. [cit.: 2018-10-7] Dostupné na internete: <https://www.nadaciapontis.sk/slovník-pojmov/pn/3>

² ZÁGORŠEKOVÁ, Marta. Katedra medzinárodných politických vzťahov EU BA, Dolnozemská 1/b, Bratislava. Kultúry v medzinárodných vzťahoch. 2018-5-4. Prednáška.

- a ochranu pred diskrimináciou.³

Pre realizáciu multikulturalizmu je dôležité, aby bola jeho myšlienka postavená na viacerých ideách a princípoch. Základnými princípmi multikulturalizmu sú:

- predpoklad existencie rôznorodých skupín, ktoré sa za rozdielne považujú a majú záujem si svoje odlišnosti zachovávať,
- každá z minoritných skupín je rovnocenná,
- rôznorodosť a odlišnosti minoritných skupín sú súčasťou už existujúcich spoločenských štruktúr,
- zachovávanie zásady relativizmu – žiadny životný postoj nie je nadradený alebo podradený vo vzťahu k iným životným postojom a preto ho treba rešpektovať,
- rôznorodosť skupín nemá byť vnímaná pasívne, ale má byť aktívne podporovaná.

V súvislosti s migračnými skupinami a ich kultúrami existujú tri základné prístupy:

1. monokulturalizmus – ide o politiku, ktorej cieľom je asimilácia migrantov, pričom sa zameriava najmä na sociálnu integráciu imigrantov do národnej kultúry,
2. taviaci kotol – cieľom tejto politiky je zmiešanie kultúr v spoločnosti bez zásahov štátu,
3. kultúrna mozaika – základom tejto politiky je udržanie rôznorodosti skupiny s cieľom vzájomného spolunažívania s inými kultúrami v rámci jednej spoločnosti.⁴

Multikulturalizmus, rovnako ako iné koncepty, má rôzne podoby a názorové prúdy. Prvým z týchto prúdov je konzervatívny multikulturalizmus, ktorý sa nazýva aj monokulturalizmus. Jej základ tvorí tradícia neokolonializmu a evolucionizmu, podľa ktorých sú všetky kultúry nižším vývojovým štádiom euroatlantickej kultúry a je potreba ich civilizovať. Podľa konzervatívneho multikulturalizmu je jedinou pravdou západný pohľad na svet a ostatné pohľady sú len povery. Prívrženci tohto prúdu sú presvedčení, že ľudia by sa mali lepšie, ak by prijali životné štandardy „bielej strednej vrstvy“. Ďalšou mierne rasistickou črtou tohto smeru je myšlienka, že jednotlivé skupiny líšiace sa od

³ ZÁGORŠEKOVÁ, Marta. Katedra medzinárodných politických vzťahov EU BA, Dolnozemska 1/b, Bratislava. Kultúry v medzinárodných vzťahoch. 2018-5-4. Prednáška.

⁴ ZÁGORŠEKOVÁ, Marta. Katedra medzinárodných politických vzťahov EU BA, Dolnozemska 1/b, Bratislava. Kultúry v medzinárodných vzťahoch. 2018-5-4. Prednáška.

majoritnej spoločnosti, si môžu za svoju diskrimináciu sami, nakoľko kvôli svojej odlišnosti nie sú schopní asimilácie. Práve tento názorový prúd rozdeľuje spoločnosť na dve skupiny:

- my – tí spravodliví, schopní, pracujúci
- a oni – tí neschopní, neslušní, leniví.

Práve kvôli tomuto deleniu, ktoré v majoritnej spoločnosti upevňuje negatívne predsudky a stereotypy o iných kultúrnych a sociálnych skupinách, sa sociálne vylúčenie v rámci spoločnosti neustále prehĺbuje, čo zároveň vedie k zhoršovaniu vzájomných vzťahov medzi majoritnou a minoritnou spoločnosťou, zvyšuje riziko konfliktu a násilností a rovnako narušuje spoločenskú súdržnosť.⁵

Ďalším z názorových prúdov, ktorý skúmame aj v tejto diplomovej práci, je liberálny multikulturalizmus, ktorý vychádza z tradície racionalizmu, osvietenstva a ideálov Veľkej Francúzskej revolúcie. Základom liberálneho multikulturalizmu je rovnosť pred zákonom a egalitarizmus, teda „to, čo je všetkým ľuďom spoločné.“ Sústreďuje sa najmä na jednotlivcov s cieľom zachovania ich kultúrnych špecifik, avšak iba v súkromnom živote. Vzhľadom na to, že tento smer kladie dôraz na rovnosť všetkých skupín, mnohí odborníci sa domnievajú, že to môže mať negatívny dopad na skupiny, nakoľko to môže viesť k ignorovaniu ich rôznorodosti.

Pluralistický multikulturalizmus ma veľmi podobnú koncepciu ako liberálny multikulturalizmus. Rovnako sa zameriava na integráciu odlišných skupín do spoločnosti, ale rozdielom je, že jeho cieľom je uchovanie si svojich špecifik – kultúrne, náboženské či jazykové odlišnosti. Jedným z problémov tohto modelu môže byť, že sa tradície, jedlo, hudba či tanec jednotlivých skupín vo veľkom propaguje, avšak v skutočnosti je postavenie samotnej skupiny týchto obyvateľov nespravodlivé.

Ďalším z názorových prúdov je esenciálny multikulturalizmus. Vychádza z predpokladu, že každá sociálno-kultúrna skupina má nemenný súbor svojich charakteristík a esencií, ktoré sú dané biologicky – rasa, rod a národnosť. Cieľom je podporiť národnú hrdosť u minoritných skupín. Negatívnym efektom esenciálneho multikulturalizmu je, že práve kvôli posilňovaniu vedomia výlučnosti a morálnej

⁵ HARAJOVÁ, Alica. Multikulturalizmus - realita či idea? : Multiculturalism - reality or idea?. [online]. Sládkovičovo : Vysoká škola Danubius, 2015, roč. 3, č. 2, s. 1-13 [2018-7-10]. ISSN 1339-259X. Dostupné na: <https://revue.vsdanubius.sk/sites/default/files/Harajov%C3%A1%20-%20MULTIKULTURALIZMUS%20%E2%80%93%20REALITA%20%C4%8C%20IDEA.pdf>

nadradenosti marginalizovaných skupín sa tieto skupiny separujú od majoritnej spoločnosti, čo môže viesť k neochote účasti na živote a „rasizmu naruby“ – majoritná spoločnosť je utláčaná minoritnou spoločnosťou.

Posledným prúdom je kritický multikulturalizmus, ktorý je zameraný na prekračovanie medziskupinových hraníc. Zaoberá sa vytváraním identity – individuálnej aj kolektívnej. Základom tohto smeru je docenenie odlišností a sociálno-kultúrnej rozmanitosti s cieľom integrácie odlišných jedincov. Podľa predstaviteľov kritického multikulturalizmu je dôležité, aby kolektívne identity nebránili individuálnej rovnosti v rámci občianskej pluralitnej spoločnosti.⁶

⁶ HARAJOVÁ, Alica. Multikulturalizmus - realita či idea? : Multiculturalism - reality or idea?. [online]. Sládkovičovo : Vysoká škola Danubius, 2015, roč. 3, č. 2, s. 1-13 [2018-7-10]. ISSN 1339-259X. Dostupné na: <https://revue.vsdanubius.sk/sites/default/files/Harajov%C3%A1%20-%20MULTIKULTURALIZMUS%20%E2%80%93%20REALITA%20%C4%8C%20IDEA.pdf>

2. Historická perspektíva vývoja multikulturalizmu v Kanade

Počiatky kanadskej histórie sa začali písať už pred niekoľkými tisícami rokov príchodom Paleo-Indiánov. Práve títo pôvodní obyvatelia obývali krajinu už pred európskou kolonizáciou a ich život sa vyznačoval rozličnými duchovnými presvedčeniami, štýlom sociálnej organizácie či tradíciami.

Kanadu ako takú kolonizovali hneď 2 veľmoci – od roku 1534 Francúzsko a od roku 1763 Veľká Británia. Práve kolonizácia zo strany Francúzov, Britov a silný vplyv Spojených štátov amerických mal výrazný účinok na kanadskú kultúru, čo sa prejavilo najmä v oblasti jazyka a politického myslenia krajiny.

2.1 Udalosti, ktoré ovplyvnili krajinu pred rokom 1960

Ako sme už spomínali, história Kanady je veľmi bohatá na udalosti, ktoré výrazne ovplyvnili dianie, myslenie a chod krajiny. V nasledujúcej podkapitole sa budeme venovať vývoju a udalostiam od obdobia pred kolonizáciou až po povojnové obdobie do roku 1960.

2.1.1. *Pre-kolonizácia*

Podľa archeologických dôkazov, Amerika bola posledným svetadielom, kam ľudia migrovali. Vďaka klesajúcej hladine mora bolo ľuďom umožnené dostať sa cez Beringský most zo Sibíri do Severnej Ameriky. Tieto migrujúce skupiny sa živili najmä lovom, ale takisto sa živili zberom a pestovaním rastlín a rozličných plodín.

Predpokladá sa, že Severná Amerika bola po prvýkrát osídlená približne pred 14 000 rokmi a to vďaka tomu, že migrujúce skupiny prenasledovali zvieratá ako bobre, pižmone, mamuty, bizóny či soby. Podľa archeológov viedli do Kanady dve cesty. Prvá viedla pozdĺž Skalistých hôr (angl. Rocky Mountains) od Severnej Ameriky až po Južnú Ameriku a druhá cesta by mala viesť pozdĺž pobrežia Tichého oceánu až do Južnej Ameriky, pričom takisto museli prejsť prvou trasou.⁷

Klimatické podmienky sa v Kanade ustálili približne pred 10 000 rokmi a sú veľmi podobné tým dnešným. Vďaka stabilizácii podnebia prišlo k rozšíreniu migrácie, kultivácii a následnému zvýšeniu populácie. Už v tomto období ľudia pestovali približne 50-60%

⁷ FLADMARK, K. R..Alternate Migration Corridors for Early Man in North America : American Antiquity. 1. vyd. Cambridge : Cambridge University Press, 1979. s. 55-69. ISBN 102307279189.

plodín, ktoré sa v súčasnosti pestujú vo svete, čomu výrazne prispievalo nielen kanadské podnebie, ale rovnako aj vegetácia a fauna krajiny.⁸

Podľa dostupných zdrojov, jednotlivé kmene žijúce na vtedajšom území sa od seba rozlišovali nielen jazykom, ktorým hovorili, ale rovnako aj tradíciami, ktoré prechovávali. Jedným z takýchto príkladov je umiestňovanie rôznych artefaktov či iných materiálov k nebohému, pričom dané predmety naznačovali aké postavenie človek mal.⁹ Jednotlivé skupiny domorodej civilizácie si vytvorili svoje vlastné charakteristické znaky, ktoré sa dotýkali rôznych oblastí ako napríklad budovanie obydľí, architektúra, poľnohospodárske aktivity a už spomínaná spoločenská hierarchia.¹⁰

Domorodá civilizácia Kanady sa po prvýkrát stretla s kultúrou iného kontinentu okolo roku 1000, pričom trvalejší kontakt nadviazali až pri prvej kolonizácii európskymi mocnosťami.¹¹ Aj napriek tomu sa však významný predstaviteľ vtedajšieho národa, Joe Capilano, stretol s panovníkom Veľkej Británie, Edwardom VII., aby prerokovali otázku britského nároku na kanadskú pôdu.

Významnou skupinou pôvodných obyvateľov sú Inuiti, ktorí sú potomkami kultúry Thule, starej približne 1000 rokov. Kultúra Thule pochádza zo západnej časti Aljašky a rozšírila sa až na východ Arktídy.¹² Inuiti, inak nazývaní Eskimáci, žili prevažne kočovným spôsobom života. V lete obývali stany vyrobené z kože a v zime si stavali iglu alebo drevené príbytky. Významným objavom Inuitov je okrem iglu, takisto kajak, olejová lampa, anorak a parka. Prirodzeným zdrojom obživy tejto skupiny obyvateľov bolo najmä mäso, a to veľryby, tulene, soby, pižmone a vtáacie vajíčka. Odev si vyrábali z kožušiny ulovených zvierat a lovecké a iné nástroje vyrábali zo zvieracích kostí a kameňa.¹³

⁸ United States. Foreign Agricultural Service. Foreign agriculture circular 1962. 1.vyd. Forgotten Books, 2017. s. 176. ISBN 978-1528296069

⁹⁹ IMBRIE, John – IMBRIE PALMER, Katherine. Ice Ages: Solving the Mystery. 1.vyd. Harvard University Press, 1986. s. 224. ISBN 978-0674440753

¹⁰ PRINE, Elizabeth. Native American : Indigenous peoples of Canada and United States [elektronický zdroj]. Spojené štáty americké, 2018, 15 s. [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/topic/Native-American>

¹¹ WOODCOCK, George. A Social History of Canada. 1.vyd. Penguin Books Ltd., 1990. s. 432. ISBN 978-0-14-010536-0

¹² RAUSCH, Jessica. The Canadians Aboriginals : Výročná práca. Školiteľ: Herr Ipsen. Lichtenau, 2014. 27 s, 2017. 138 s

¹³ FLEISCHNER, Jennifer. The Inuit: People of the Arctic (Native Americans). 1.vyd. Millbrook Press, 1995. s. 64. ISBN 978-1562945879

Práve kvôli veľkému množstvu rôznorodých kmeňov žijúcich v tomto období na území amerického kontinentu sa domnievame, že ide o veľmi skoré počiatky multikulturality, i keď ešte v tomto období nemôžeme hovoriť o politike multikulturalizmu.

2.1.2. *Francúzska kolonizácia 1534-1931*

Francúzsko po prvýkrát prejavilo záujem o spoznávanie amerického svetadielu v súvislosti s Františkom I. v roku 1524. Ten pomáhal Giovannimu de Verrazzanovi nájsť cestu medzi Floridou a Newfoundlandom s cieľom prísť k Tichému oceánu. Napriek tomu, že Veľká Británia toto isté územie obsadila už v roku 1497 za pomoci Johna Cabota v mene kráľa Henryho VII., nemala na dané územie žiaden oficiálny nárok. V roku 1534 však na toto severoamerické územie prišiel Jacques Cartier v mene Františka I., ktorý na polostrove Gaspé postavil kríž, vďaka čomu územie prilahlo Francúzom. O rok neskôr bola krajina pomenovaná Kanada.¹⁴

Vylodením francúzskych rybárskych flotíl na pobreží Atlantického oceánu sa v krajine rozbehlo obchodovanie, rovnako ako vytváranie prvých kontaktov s národmi a pôvodnými obyvateľmi. Významným bolo budovanie rybárskych mestečiek, ako napríklad mestečko Percé v Quebecu v roku 1603.¹⁵ Práve vďaka aktívnej francúzskej kolonizácii sa Kanada dostala na svetové mapy, čo potvrdilo výrazný francúzsky vplyv na tomto území.¹⁶ Francúzsku kolonizáciu preto pokladáme za veľmi dôležitú, či už z hľadiska pestovania nových plodín, obchodovania s rôznymi druhmi tovarov, či kvôli prínosu v oblasti jazyka, kultúry a náboženstva.

Najvýznamnejšou obchodnou komoditou 17. storočia bola kožušina. Obchod s kožušinou mal na starosti Pierre Du Gua Sieur de Mons.¹⁷ V roku 1604 sa Du Gua vydal

¹⁴ LITALIEN, Raymonde - VAUGEOIS, Denis. Champlain: The Birth of French America. 1. vyd. McGill-Queen's University Press, 2004. s. 412. ISBN 978-0773528505

¹⁵ PICKETT, Margaret F. – PICKETT, Dwayne W. The European Struggle to Settle North America: Colonizing Attempts by England, France and Spain, 1521–1608. 1. vyd. McFarland & Company, 2011. s. 264. ISBN 978-0786459322

¹⁶ BOSWELL, Randy. "Putting Canada on the map: 16th-century globe that first labeled Great White North to be auctioned in U.K.". 1. vyd. [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, 2 s. [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <https://nationalpost.com/news/putting-canada-on-the-map-436-year-old-globe-that-first-labeled-great-white-north-to-be-sold-at-uk-auction>

¹⁷ INNIS, Harold – Ray, Arthur. The Fur Trade in Canada: An Introduction to Canadian Economic History 1999. 1. vyd. University of Toronto Press, 1999. s. 496. ISBN 978-0802081964

na cestu s cieľom založiť novú francúzsku kolóniu v regióne Acadiu.¹⁸ Spoločnosť mu robil kartograf Samuel de Champlain, ktorého úlohou bolo preskúmať oblasť a zistiť, či je vhodná na ďalšie osídľovanie. Jeho ďalšou úlohou bolo nadviazať diplomatické kontakty s pôvodnými obyvateľmi. Samuel de Champlain si získal dôveru Du Gua, ktorý ho poveril služobnou cestou do Quebecu s cieľom založiť v oblasti osadu, v ktorej by prosperoval obchod s kožušinami. Práve vďaka nadviazaniu užších kontaktov s pôvodným obyvateľstvom sa proces multikulturality v danej oblasti urýchlil. Cieľom Du Gua bolo predávať kožušinu medzi domácim obyvateľstvom a tým pádom ľahšie kontrolovať obchod.¹⁹ Mesto bolo založené v roku 1608 a stalo sa hlavným mestom Nového Francúzska. Champlain prebral osobnú správu nad mestom a pomocou expedičných tímov preskúmal jeho vnútro.²⁰ Samotný Champlain sa zúčastňoval týchto expedícií a dokonca objavil aj jazero, ktoré bolo po ňom pomenované. Do roku 1615 cestoval v kanoe po rieke Ottawa až do krajiny Huron. Počas jeho plavieb sa stretol s kmeňom Wendatov, inak nazývaných Huroni, ktorí bojovali proti kmeňu Irokézov. Champlain sa postavil na stranu Huronov, v dôsledku čoho sa Francúzi dostali do konfliktu s Irokézmi. Jedným z dôvodov sporu bola tendencia ovládnuť obchod s kožušinami. Séria týchto vojnových konfliktov bola obzvlášť brutálna a patrí k najkrvavejším v histórii Severnej Ameriky.²¹ Konflikt medzi týmito dvomi stranami, nazývaný aj Bobrie vojny, trval od roku 1642 až do roku 1698. „Vojnovú sekeru zakopali“ v roku 1701 podpísaním Veľkého mieru v Montreale. Výsledkom sporu bolo obrovské premiešanie jednotlivých etnických skupín a fakt, že sa Irokézovia stali novým obchodným partnerom Veľkej Británie.²²

Po Champlainovej smrti v roku 1635, rímsko-katolícka cirkev a jezuitská inštitúcia v Novom Francúzsku získala moc a snažila sa o vytvorenie utopickej európskej a domorodej kresťanskej komunity. V roku 1641 vzniklo spoločenstvo Sulpiciantov,

¹⁸ WILSON, William R. Historical Narratives of Early Canada [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <http://www.uppercanadahistory.ca/finna/finna2.html>

¹⁹ TRUDEL, Marcel – D'AVIGNON, Mathieu. Samuel de Champlain [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/samuel-de-champlain>

²⁰ CONRAD, Margaret – FINKEL, Alvin. History of the Canadian Peoples 1867 to the Present, Vol. 2. 5.vyd. Pearson Education Canada, 2008. s.544 ISBN 978-0-321-27008-5.

²¹ Neznámy autor. Beaver Wars [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit.2018-10-7] Dostupné na: http://www.ohiohistorycentral.org/w/Beaver_Wars

²² PARROTT, Zach. Iroquois Wars [elektronický zdroj]. Kanada, 2015, [cit.2018-10-7] Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/iroquois-wars>

ktorých zakladateľom je Jean Jacques Olier.²³ Tento spolok v roku 1642 podporil skupinu usadlíkov, ktorých vodcom bol Paul Chomedey de Maisonneuve. Chomedey bol zároveň aj zakladateľom mesta Ville-Marie. V roku 1663 prevzala vládu od cirkvi v Novom Francúzsku priamo francúzska koruna.

Miera prisťahovalectva do Nového Francúzska bola na veľmi nízkej úrovni a bola kontrolovaná Francúzskom. Väčšina prisťahovalcov boli poľnohospodári a aj napriek tomu, že prílev obyvateľstva bol nízky, miera rastu populácie bola omnoho vyššia ako vo Francúzsku.²⁴

V priemere bola miera pôrodnosti o 30% vyššia. Podľa Landryho Yvensa to bolo spôsobené výnimočnou stravou – veľké množstvo mäsa, rýb a čistá voda.²⁵

Začiatkom 17.storočia žili usadlíci francúzskej kolónie najmä pozdĺž rieky Sv.Vavrinca a v časti Nové Škótsko. Počet obyvateľov Nového Francúzska sa v tomto období vyšplhal na 16 000.²⁶ V nasledujúcich desaťročiach však z Francúzska prestali prichádzať noví potenciálni obyvatelia, čo spôsobilo, že anglickí a škótski osadníci prevyšovali počet francúzskych obyvateľov.²⁷

Od roku 1670 sa Veľká Británia hlásila k spoločnosti Hudson's Bay, ktorá pôsobila v Hudsonskom zálive. Anglicko týmto krokom vytvorilo nové pracovné miesta a aj naďalej pokračovali v rybárskom biznise v Newfoundlande. Naopak, Francúzi si nárokovali na údolie rieky Mississippi, čo sa im aj podarilo. V údolí rieky postavili niekoľko pevností a menšie osady, pričom sa aj naďalej venovali obchodu s kožušinami.²⁸

²³ THÉRIAULT, Michel. Sulpicians. [elektronický zdroj]. Kanada, 2015, [cit.2018-10-7] Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/sulpicians>

²⁴ MCILWRAITH, Thomas F. – MULLER, Edward K. North America: The Historical Geography of a Changing Continent. 2.vyd. Rowman & Littlefield Publishers. 2001. s.514 ISBN 978-1-4616-3960-2.

²⁵ YVES, Landry. Fertility in France and New France: The Distinguishing Characteristics of Canadian Behavior in the Seventeenth and Eighteenth Centuries [elektronický zdroj]. Kanada, 2016, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <https://www.cambridge.org/core/journals/social-science-history/article/fertility-in-france-and-new-france-the-distinguishing-characteristics-of-canadian-behavior-in-the-seventeenth-and-eighteenth-centuries/9F05FFF2C16DEDF2614FFC52709A0B75>

²⁶ Statistics Canada. Estimated population of Canada, 1605 to present". [elektronický zdroj]. Kanada, 2009, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <https://www150.statcan.gc.ca/n1/pub/98-187-x/4151287-eng.htm>

²⁷ HART-DAVIS, Adam. History: From the Dawn of Civilization to the Present Day. 3.vyd. DK Publishing, 2015. s. 620 ISBN 978-0-7566-9858-4.

²⁸ Hudson's Bay Company. Our History: People: Explorers: Samuel Hearne" [elektronický zdroj]. Kanada, 2016, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <http://www.hbcheritage.ca/people/explorers/samuel-hearne>

Od roku 1688 do roku 1763 sa odohrali 4 francúzsko-indiánske vojny a dve vojny na území Acadie a Nového Škótska. Počas vlády kráľa Williama v rokoch 1688 až 1697 sa v Acadii odohralo niekoľko konfliktov:

- bitka o prístav Royal (1690),
- námorná bitka v zálive Fundy (1696)
- a nájazd na záliv Chignecto (1699).

Konflikt medzi Veľkou Britániou a Francúzskom na nedlhý čas ukončila zmluva z roku 1697 – Zmluva z Ryswick. Zmluvou z Utrechtu bolo Nové Škótsko definitívne priznané britskému kráľovstvu.²⁹ Ako odpoveď na túto udalosť vybudovali Francúzi na ostrove Cape Breton pevnosť, ktorú pomenovali Louisbourg.³⁰ Táto pevnosť plnila funkciu vojenskej a námornej základne, s cieľom chrániť vstupnú časť rieky Sv.Vavrinca. V roku 1749 začala pevnosť obliehať britská armáda pod velením Williama Pepperrella. O tri mesiace neskôr bol Louisbourg dobytý.³¹ V roku 1749 však bola pevnosť vrátená späť do rúk Francúzov, no aj napriek uzatvorenej mierovej zmluve, francúzsko-britský konflikt pokračoval.³²

V roku 1755 bolo britským kráľovstvom vyhostených približne 12 000 obyvateľov Acaidu do francúzskej časti Severnej Ameriky – Quebecu a Saint-Dominigue. Veľká skupina Akaidov sa usadila v južnej Louisiane, kde vytvorila novú kultúru s názvom „cajun“. Niektorým z nich sa podarilo utiecť a niektorí sa vrátili do Nového Škótska, kde však boli utláčaní novou prisťahovaleckou vlnou z Nového Anglicka.³³ Úplnú kontrolu nad mestami Quebec a Montreal získali Briti v rokoch 1759 a 1760.³⁴

²⁹ GRENIER, John. *The Far Reaches Of Empire: War in Nova Scotia, 1710–1760*. 1.vyd. University of Oklahoma Press, 2008. s. 288 ISBN 978-0-8061-3876-3.

³⁰ DALE, Ronald J. *The Fall of New France: How the French Lost a North American Empire 1754–1763*. 1.vyd. Formac Publishing Ltd, 2004. s. 96 ISBN 978-1550288407

³¹ IRVIN, Benjamin H. *Samuel Adams: Son of Liberty, Father of Revolution*. 1.vyd. Oxford University Press, 2002. s.176 ISBN978-0195132250

³² GRENIER, John. *The Far Reaches Of Empire: War in Nova Scotia, 1710–1760*. 1.vyd. University of Oklahoma Press, 2008. s. 288 ISBN 978-0-8061-3876-3.

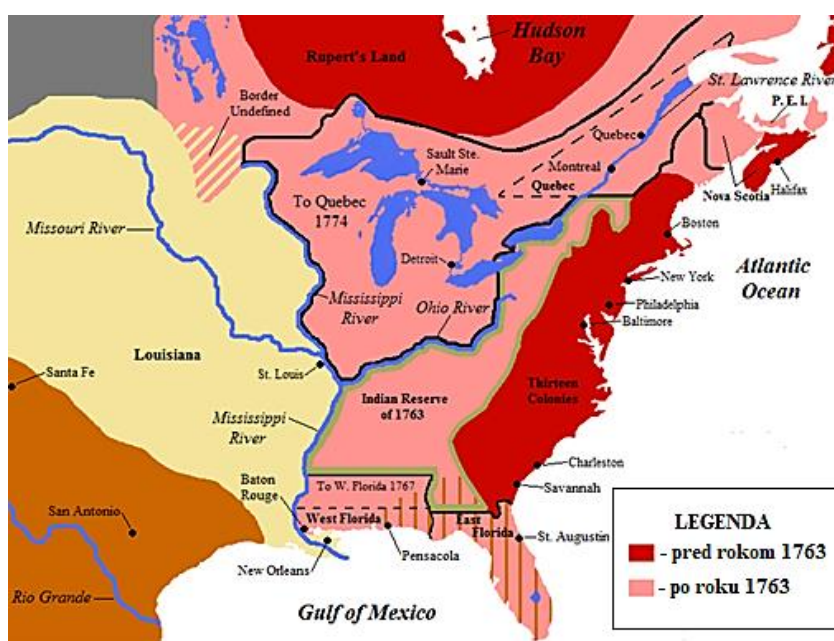
³³ LACOURSIÈRE, Jacques. *Histoire populaire du Québec: De 1841 à 1896*. III. 1.vyd. Septentrion edition, 1996. s. 270. ISBN 978-2-89448-066-3.

³⁴ BEACOCK FRYER, Mary. *More battlefields of Canada* [elektronický zdroj]. Kanada, 1996, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: https://books.google.sk/books/about/More_Battlefields_of_Canada.html?id=oSON8BTXZeIC&redir_esc=y

2.1.3. Britská kolonizácia 1763-1931

Francúzi sa definitívne vzdali svojich nárokov na územie v Severnej Amerike v roku 1763, podpísaním Parížskej zmluvy. Územie, ktoré si mohli ponechať, dva malé ostrovy Saint Pierre a Miquel, využívali ako rybárske prístavy.³⁵ Francúzsku takisto bola vrátená kolónia Guadeloupe, ktorá bola významným strediskom výroby cukru. Podľa Donalda P. Kerra (1987), bola výroba cukru pre Francúzsko dôležitejšia ako samotné územie Kanady, ktoré im bolo odobraté.³⁶

Obr. č.1: Zmeny v územnej štruktúre Kanady zo strany Veľkej Británie pred a po roku 1763

Zdroj: Dostupné na internete: http://www.libertyscript.net/timeline_item/1763/³⁷

Na obr. č.1 možno vidieť zmeny v územnej štruktúre Kanady, ktoré nastali vplyvom Veľkej Británie v 18.storočí. Pred rokom 1763 patrilo k Veľkej Británii územie 13 provincií, Rupert's Land, HUDSON Bay a Nové Škótsko. Po roku 1763 získala Veľká Británia ďalšie územia – Quebec, Montreal a iné územia v Spojených štátoch amerických.

³⁵ FRENTZOS, Christos G. - THOMPSON, Antonio S..The Routledge Handbook of American Military and Diplomatic History: The Colonial Period to 1877. 1.vyd. Routledge, 2017. s. 424 ISBN 978-0415533805

³⁶ HOLDSWORTH, Deryck W. - KERR, Donald P. Historical Atlas of Canada: Volume III: Addressing the Twentieth Century. 1.vyd. University of Toronto Press, Scholarly Publishing Division, 1990, s.197. ISBN 978-0802034489

³⁷ RING, Culper. British Expansion [elektronický zdroj]. Kanada, 2016, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: http://www.libertyscript.net/timeline_item/1763/

Vďaka Aktu z Quebecu z roku 1774 bolo francúzskym občanom žijúcim na území už britskej Kanady umožnené, aby sa otvorene hlásili ku katolíckej viere a k francúzskemu občianstvu.³⁸ Práve tu možno poukázať na výrazný akt multikulturalizmu, nakoľko bolo francúzskym obyvateľom naďalej umožnené hlásiť sa k svojmu náboženstvu, kultúre a rozprávať ich materinským jazykom – francúzštinou.

Počas Americkej revolúcie, viacero pôvodných obyvateľov z Acadie a Nového Škótska sympatizovalo s americkou stranou, čo sa samozrejme Britom nepáčilo. Bitka pri Yorktowne v roku 1781 viedla k porážke britskej armády, čo signalizovalo koniec britského boja pri potláčaní amerického vplyvu.³⁹ Americká revolúcia bola oficiálne ukončená až podpísaním Parížskej zmluvy v roku 1783. Tá stanovila oficiálne hranice medzi Kanadou a Spojenými štátmi. Územie, ktoré sa nachádzalo južne od Veľkých jazier bolo postúpené Američanom, rovnako ako práva na rybolov na rieke Sv. Vavrinca a na pobreží Newfoundlandu. Briti však niektoré z bodov zmluvy porušili, ako napríklad udržiavanie vojenských základní v blízkosti Veľkých jazier. Okrem toho naďalej zásobovali svojich spojencov zbraňami, čo v roku 1812 vyústilo do vojny.⁴⁰

Vojna medzi Veľkou Britániou a Spojenými štátmi sa odohrala v rokoch 1812 až 1814. Bojovalo sa na viacerých frontoch na severe a juhu Kanady, na Veľkých jazerách, v Atlantiku a takisto aj na území Spojených štátov. V dôsledku vojny, ktorá bola ukončená podpísaním mierovej zmluvy v Gente v roku 1814, väčšina kanadského obyvateľstva začala mať silné nacionalistické cítenie a pocit národnej identity.⁴¹

Po tejto vojne nasledovalo relatívne kludné obdobie, avšak to sa zmenilo v roku 1837. Vzbúrencom zo severu a juhu Kanady sa už viac nepáčila nadvláda britského kráľovstva. Za vzburou na juhu krajiny stál Louis-Joseph Papineau, ktorí samých seba nazývali umiernenými francúzsko-kanadskými nacionalistami. Postavili sa autorite rímsko-katolíckej cirkvi a spochybňovali prácu britského guvernéra a jeho riadenie krajiny. Takisto sa im nepáčilo, akým spôsobom krajina nakladala z peniazmi. Dožadovali sa zmeny vo vláde a najmä v jej prístupe, avšak ich požiadavky boli odmietnuté. To viedlo

³⁸ The Editors of Encyclopaedia Britannica, Quebec Act [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/event/Quebec-Act>

³⁹ The Editors of Encyclopaedia Britannica, Siege of Yorktown [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2013, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/event/Siege-of-Yorktown>

⁴⁰ History.com editors, Treaty of Paris [elektronický zdroj]. Spojené štáty americké, 2009, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <https://www.history.com/topics/american-revolution/treaty-of-paris>

⁴¹ MARSH, James H. – BERTON, Pierre. War of 1812 [elektronický zdroj]. Kanada, 2012, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/war-of-1812>

k viacerým ozbrojeným konfliktom, ktorými táto vlastenecká skupina dávala najavo svoju nespokojnosť. V roku 1837, po nevydarenom povstaní utiekol Papineau a časť povstalcov do Spojených štátov. O rok neskôr, v roku 1838, sa za pomoci amerických dobrovoľníkov Papineau vrátil do Kanady, kde pripravoval ďalšie povstanie. Avšak, ani táto rebélia mu nevyšla a tak emigroval do Francúzska.⁴²

Severná Kanada, inšpirovaná skupinou Patriotov z juhu, sa takisto odhodlala postaviť proti systému. Pod vedením Williama Lyona Mackenzieho viedli povstania proti nespravodlivému rozdeľovaniu pozemkových dotácií, uprednostňovaní Britov a systému riadenia krajiny. Mackenziemu, rovnako ako Papineauovi, sa príliš nedarilo. Roky sa snažil o zmenu, ktorá však neprichádzala. Prvá nádej na zmenu režimu prišla v roku 1837, kedy sa skupina Mackenzieho ozbrojencov vydala do ulíc v Toronte a vyvolala ozbrojený konflikt. Aj táto snaha o prevrat však nebola úspešná a Meckenzie bol nútený utiecť do Spojených štátov. Do Kanady sa vrátil v roku 1849 po tom, čo mu bola udelená milosť. Výsledkom série konfliktov v Kanade bola Durhamova správa. Tá odporúčala zjednotenie kolónií pre ďalšiu rast krajiny. V roku 1841 vznikla Kanadská provincia, čo zároveň viedlo k zavedeniu zodpovednej vlády.⁴³

Quebecká rezolúcia je rezolúcia z konferencií v Quebecu a Charlottetownu z roku 1864, ktorá sa skladala zo sedemdesiatich dvoch bodov a zaoberala sa vytvorením federácie v Kanade a to zjednotením jednotlivých britských kolónií. Prvého júla 1867 získala Kanada ako súčasť britskej kolónie status samovládnej krajiny a stala sa autonómnym domíniom.⁴⁴ Zjednotené boli kolónie Provincia Kanada, Nové Škótsko a New Brunswick. Postupne sa pripojili ďalšie kolónie ako Ontário, Quebec, Zem princa Ruprechta, Manitoba a Britská Kolumbia.⁴⁵ Vybudovaná bola aj transkontinentálna železnica a v roku 1873 prvý kanadský minister John A. MacDonald vytvoril Kráľovskú

⁴² FOOT, Richard – BUCKNER, P.A. Rebellions of 1837. [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2013, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/event/Rebellions-of-1837>

⁴³ FOOT, Richard – BUCKNER, P.A. Rebellions of 1837. [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2013, [cit. 2018-10-20]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/event/Rebellions-of-1837>

⁴⁴ Neznámy autor. Quebec Conference Resolutions [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-20]. Dostupné na: <https://www.heritage.nf.ca/articles/politics/quebec-conference-resolutions.php>

⁴⁵ Neznámy autor. The Atlas of Canada - Territorial Evolution from 1867 to 2017 [elektronický zdroj]. Kanada, 2017, [cit. 2018-10-20]. Dostupné na: <http://atlas.gc.ca/ette/en/index.html>

severo-západnú jazdeckú políciu.⁴⁶ V roku 1892 bol kodifikovaný trestný zákon, pre ktorý bol charakteristický liberalizmus, teda rovnosť pred zákonom pre každého kanadského obyvateľa.⁴⁷

Ďalším dôležitým medzníkom v histórii Kanady bola jej účasť v 1. Svetovej vojne. Vzhľadom na to, že sa 4. augusta 1914 do vojny zapojila Veľká Británia, Kanada bola automaticky súčasťou vojenského konfliktu. Vstupom do vojny krajina ihneď schválila nové vojenské opatrenia, ktoré zahŕňali cenzúru, právo zadržiavať a zatýkať kanadských obyvateľov a takisto právo na zhabanie majetku.

Prvou veľkou kanadskou bitkou bola bitka, v ktorej bol po prvýkrát použitý yperit. Aj napriek tomu, že v tejto bitke zomrelo veľké množstvo vojakov, podarilo sa im odvrátiť ďalšie nemecké útoky.

V bitke pri Vimy Ridge Kanadania ako prví zaútočili na nemecké jednotky. Dôkladne naplánovaný útok im vyšiel a stal sa symbolom kanadskej identity a nezávislosti. Azda najdôležitejšou udalosťou v roku 1917 pre kanadské ženy bola možnosť po prvýkrát hlasovať vo voľbách.

8. augusta 1918 Kanada zaútočila s pechotou a delostrelectvom na nemeckú armádu. Vzdušné zbrane, guľomety, chemické zbrane, obrnené vozidlá a najmä skvelá taktika prispeli k porazeniu Nemecka, čím bola vojna oficiálne ukončená.⁴⁸

Po 1. Svetovej vojne sa kanadské obyvateľstvo zjednotilo a vláde vyčítali rovnaké nesplnené sľuby ohľadom zlepšenia podmienok pre poľnohospodárov, povinnú vojenskú službu, vysokú infláciu a zbavenie ich určitých občianskych slobôd, ako napríklad odobratie práva voliť prístahovalcom, ktorí boli spojovaní s ich vojnovým nepriateľom.

Štátne zásahy do ekonomiky a života Kanady a jej obyvateľov boli len jedným z mnohých faktorov, ktoré sa Kanadanom nepáčili. Povojnový dlh sa vyšplhal až na 2 miliardy dolárov, čo sa samozrejme odzrkadlilo na výške daní. Krajina sa ponorila do hlbkej

⁴⁶ BUMSTED, J. M. The Peoples of Canada: A Post-Confederation History. 2.vyd. Oxford University Press, 2004, s. 656. ISBN 978-0195416909

⁴⁷ Neznámy autor. From Settlement to Confederation [elektronický zdroj]. Kanada, 2017, [cit. 2018-10-20]. Dostupné na: <https://www.justice.gov.nl.ca/just/prosect/guidebook/004.pdf>

⁴⁸ Canadian War Museum. Key Canadian Events [elektronický zdroj]. Kanada, 2015, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: <https://www.warmuseum.ca/firstworldwar/introduction/key-canadian-events/?anchor=37>

depresie a rozdelila sa po regionálnej, kultúrnej, jazykovej a spoločenskej stránke. Francúzi obviňovali zo zlej situácie Britov a Briti zase Francúzov.⁴⁹

Veľká hospodárska kríza, ktorá začala v roku 1929, neobišla ani Kanadu. Hrubý národný produkt krajiny klesol približne o 40%, nezamestnanosť dosiahla neuveriteľných 27% a vývoz klesol o polovicu.⁵⁰ Ďalším z dôsledkov vplyvu krízy na krajinu bolo zníženie pôrodnosti a prisťahovalectva. Naopak však zrástlo množstvo deportácií z krajiny. V priebehu desaťročia sa do svojich domovských krajín vrátilo takmer 30 000 prisťahovalcov a to z dôvodu vysokej nezamestnanosti a zvýšenej chorobnosti.

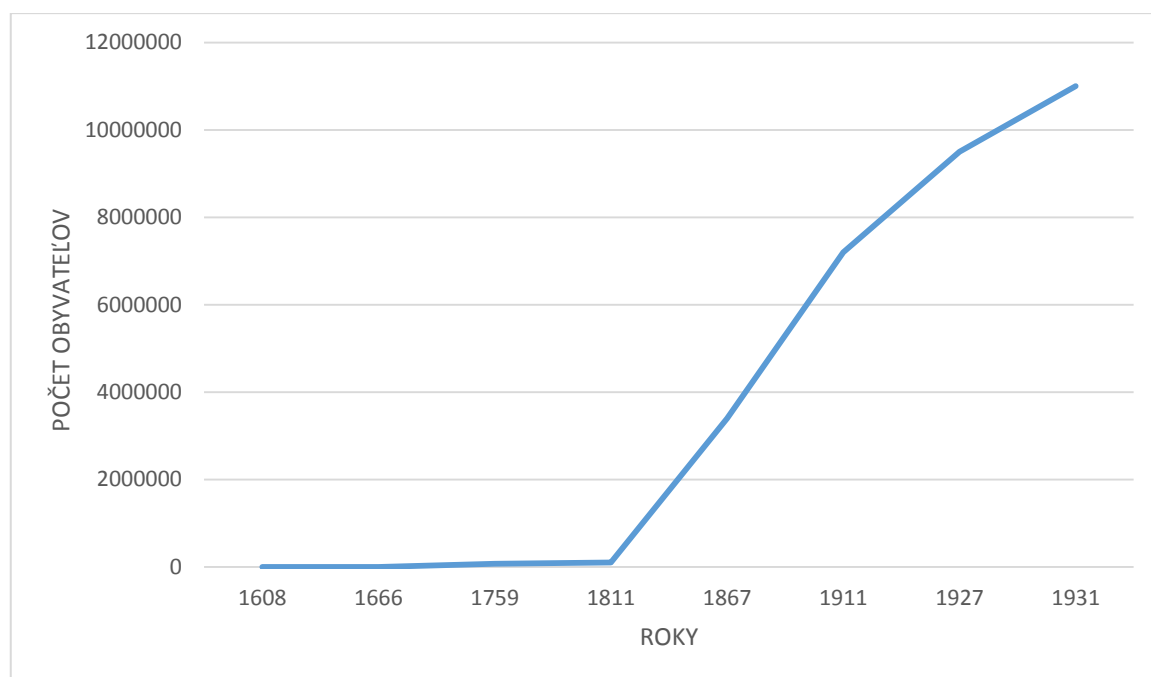
Veľká hospodárska kríza prinútila štát zamyslieť sa a tak v roku 1934 vznikla Kanadská banka (angl. Bank of Canada), ktorej úlohou bolo regulovať menovú politiku krajiny. O rok neskôr, v roku 1935, bola zriadená rada na kontrolu cien pšenice uvedenej na trh a zároveň bola stanovená minimálna pôdy, na ktorej sa pšenica pestuje.⁵¹

⁴⁹ Canadian War Museum. The War's Impact on Canada [elektronický zdroj]. Kanada, 2015, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: <https://www.warmuseum.ca/firstworldwar/history/after-the-war/legacy/the-wars-impact-on-canada/>

⁵⁰ CHAMBERS, Edward J. Historical Statistics of Canada [elektronický zdroj]. Spojené štáty americké, 2011, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: <https://www.cambridge.org/core/journals/journal-of-economic-history/article/historical-statistics-of-canada-edited-by-urquhart-m-c-and-buckley-k-a-h-toronto-macmillan-of-canada-1965-pp-xv-672-1500/F836FC56A740AF497AC868C7A1974779#fndtn-information>

⁵¹ STRUTHERS, James. Great Depression. [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/great-depression>

Graf č.1: Rast počtu obyvateľov na území Kanady počas francúzskej a britskej kolonizácie v rokoch 1608-1931

Zdroj: Dostupné na internete: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/population>

Na grafe č.2 môžeme vidieť krivku rastu počtu obyvateľov na území Kanady počas francúzskej a britskej kolonizácie v období od roku 1608 až do roku 1931. Na základe údajov z grafu môžeme povedať, že kanadská populácia rástla do roku 1811 veľmi pomalým tempom. Po roku 1811 však nastal zvrát a v dôsledku francúzskych a britských vplyvov akými boli najmä prudký hospodársky rast krajiny a rast vzdelanostnej a pracovnej úrovne, sa výrazne zvýšil aj počet obyvateľov, najmä tých migrujúcich do krajiny.⁵²

2.1.4. Kanada a 2. Svetová vojna

Druhá Svetová vojna bola pre Kanadu zlomovou a veľmi dôležitou udalosťou. Okrem uznania si vyslúžila aj označenie za jedného z najdôležitejších kľúčových hráčov v najväčšej vojne 20.storočia, a to aj napriek tomu, že v tomto období žilo v Kanade iba niečo cez 11 miliónov obyvateľov.⁵³

⁵² KALBACH, Warren E. Population of Canada [elektronický zdroj]. Kanada, 2006, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/population>

⁵³ STACEY, C. P. Second World War (WWII) [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/second-world-war-wwii>

Vojna začala nemeckým útokom na Poľsko, dňa 1. Septembra 1939. 8 dní po napadnutí Poľska sa kanadská vláda zhodla na vyhlásení vojny Nemecku. Rovnako ako v 1. Svetovej vojne, aj teraz Kanada využila na boj svoje letecké jednotky. Kráľovské kanadské vzdušné sily boli koncom 40. rokov tvorené približne 200 000 letcami a vojakmi, zatiaľ čo v roku 1945 to bolo už takmer 500 000. Bojovali na rôznych frontoch, po boku Spojeného kráľovstva na Sicílii a v Taliansku, v Hongkongu, keď Japonci napadli americkú námornú základňu Pearl Harbour, avšak najviac sa sústredili na boj v Nemecku. V roku 1944 sa Kanadania vylodili v Normandii, odkiaľ cez Francúzsko pokračovali až do Nemecka.⁵⁴

Druhá Svetová vojna mala na Kanadu výrazný vplyv. Nielenže jej angažovanosť v boji bola väčšia ako počas Prvej Svetovej vojny, ale samotná armáda sa rozrástla na 1 000 000 letcov a vojakov, z čoho približne 50 000 boli ženy. Straty na životoch boli nižšie, avšak aj napriek tomuto faktu, vysoké – 42 000 mŕtvych a 55 000 zranených. Významným kanadským krokom bolo nadviazanie novoutvorených kontaktov s európskymi krajinami a produkcia nových tovarov ako napríklad pušky, bombardéry a lietadlá. Čo sa týka medzinárodného obchodu, Kanada vyvážala potraviny a muníciu najmä do Sovietskeho zväzu a stala sa významným investorom priamych zahraničných investícií do Veľkej Británie.⁵⁵

Počas vojny zažila Kanada niekoľko silných migračných vln. Prijatých bolo celkom 4000 utečencov, prevažne židovského pôvodu. Krajina im poskytla azyl, ochranu a vďaka jej náklonnosti k multikulturalizmu neskôr aj domov.⁵⁶

2.1.5. *Povojnové obdobie 1945-1960*

Po skončení 2. Svetovej vojny zostali tisíce ľudí bez domova, utkali pred novým režimom a začínali nové životy. Migrácia sa v tomto období výrazne zvýšila najmä do krajín ako Taliansko, Rakúsko, Francúzsko, Holandsko a Belgicko, kde boli zakladané

⁵⁴ Neznámy autor. What Was Canada's Role in WWII [elektronický zdroj]. Spojené štáty americké, 2018, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: [https://www.historians.org/about-aha-and-membership/aha-history-and-archives/gi-roundtable-series/pamphlets/em-47-canada-our-oldest-good-neighbor-\(1946\)/what-was-canadas-role-in-world-war-ii](https://www.historians.org/about-aha-and-membership/aha-history-and-archives/gi-roundtable-series/pamphlets/em-47-canada-our-oldest-good-neighbor-(1946)/what-was-canadas-role-in-world-war-ii)

⁵⁵ Neznámy autor. World War II [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2013, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Canada/World-War-II>

⁵⁶ MOLNAR, Petra – ABELLA, Irwing. Refugees [elektronický zdroj]. Kanada, 2006, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/refugees>

utečenecké tábory. Útočisko však ponúkali aj zaoceánske krajiny ako Spojené štáty americké a Kanada, pričom boli uprednostňovaní najmä protikomunistickí migranti – Poliaci, Ukrajinci, Nemci, Rakúšania a Židia.⁵⁷

Krátko po vojne prišlo v Európe k ďalšiemu konfliktu, k Studenej vojne, ktorá trvala od roku 1945 až do roku 1991, teda do rozpadu Sovietskeho zväzu. Išlo o vojnu medzi superveľmocami Spojenými štátmi americkými a Sovietskym zväzom.⁵⁸ Práve to bolo dôsledkom ešte silnejšej migračnej vlny do Kanady. V roku 1956 emigrovalo do Kanady približne 200 000 európskych občanov. Kanadská vláda povoľovala migrantom šíriť propagandu namierenú proti Sovietskemu zväzu a komunizmu, čo výrazne ovplyvnilo ich úspešné začlenenie sa do spoločnosti.

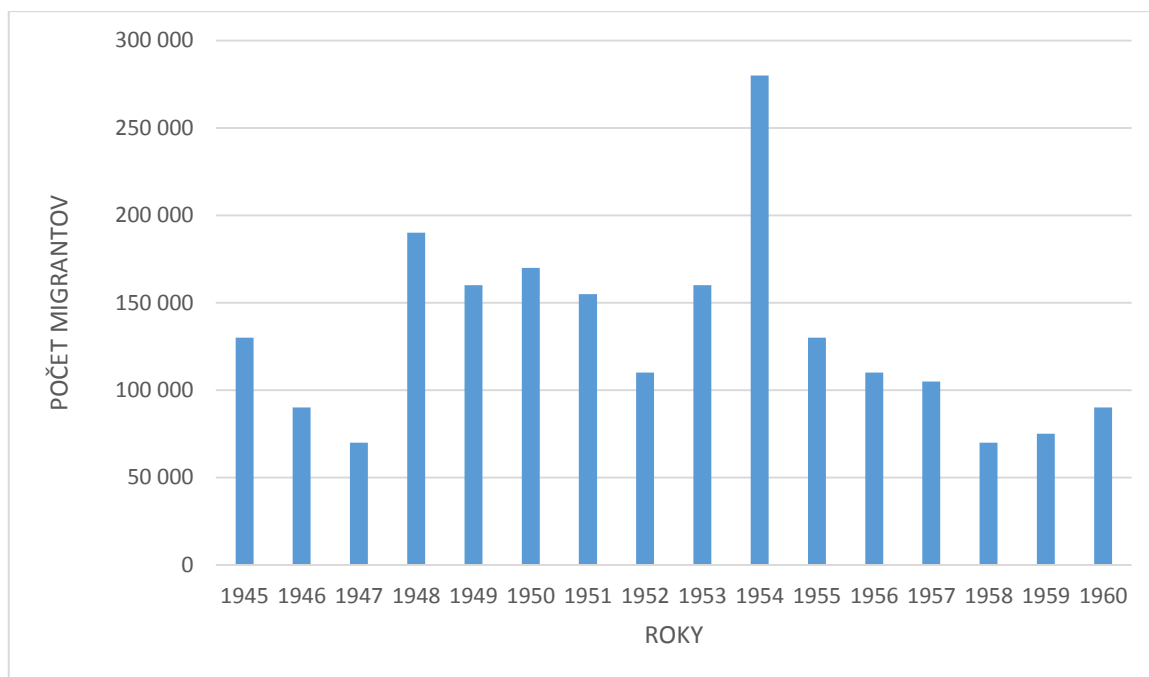
Ďalšou výraznou migračnou skupinou boli čínski utečenci, ktorí do Kanady utekali pred útlakom Japonska vo svojej rodnej zemi. Väčšina čínskych migrantov sa bezprostredne po príchode prihlásila do Kanadskej armády, čím boli vyvrátené všetky pochybnosti o ich integrácii na kanadskom území a následnom získaní kanadského občianstva.⁵⁹

⁵⁷ Neznámy autor. Der Kalte Krieg [elektronický zdroj]. Nemecko, 2006, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: <http://www.bpb.de/geschichte/zeitgeschichte/der-kalte-krieg/>

⁵⁸ Neznámy autor. Der Kalte Krieg [elektronický zdroj]. Nemecko, 2006, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: <http://www.bpb.de/geschichte/zeitgeschichte/der-kalte-krieg/>

⁵⁹ BELSHAW, John Douglas. Post War Immigration [elektronický zdroj]. Kanada, 2010, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: <https://opentextbc.ca/postconfederation/chapter/4-post-war-immigration/>

Graf č.2: Počet migrantov prichádzajúcich do Kanady v rokoch 1945 až 1960

Zdroj: Dostupné na internete: <https://www150.statcan.gc.ca/n1/pub/11-630-x/11-630-x2016006-eng.htm>

Na grafe č.2 môžeme vidieť počet migrantov prichádzajúcich do Kanady v povojnovom období, teda v rokoch 1945 až 1960. Najväčší prisťahovalecký boom nastal v roku 1954, kedy už za pôvodne migrujúcimi občanmi prichádzali ich rodiny – manželky a deti. Práve vďaka tejto výraznej rodinnej migrácii sa počet migrujúcich vyšplhal na takmer 300 000 ľudí za jeden rok. Hlavnými dôvodmi migrácie do Kanady boli jej umiernený politický režim, možnosť seberealizácie, dosiahnutie vzdelania a pracovné príležitosti. V ostatných rokoch počet migrujúcich klesol, avšak aj napriek tomu sa držal na úrovni približne 100 000 migrantov ročne.⁶⁰

2.2 Sociálny vývoj v Kanade od roku 1960 do roku 1971

V 60. rokoch 20. storočia sa v Kanade vzhľadom na vlny migrantov prichádzajúcich do krajiny postupne začala rozpadáť vízia kultúrne homogénneho národa. Tento fakt bol podporený demonštráciami proti rasovej diskriminácii a za práva žien. Azda

⁶⁰ Neznámy autor. 150 Years of Immigration in Canada. [elektronický zdroj]. Kanada, 2018, [cit. 2018-10-29]. Dostupné na: <https://www150.statcan.gc.ca/n1/pub/11-630-x/11-630-x2016006-eng.htm>

najvýraznejšou udalosťou bol revolúcia v Quebecu, ktorá sa nazýva Tichá revolúcia.⁶¹ Cieľom revolúcie bolo dosiahnuť sociálne, politické a kultúrne zmeny v provincii Quebec. Vo voľbách, ktoré sa uskutočnili 22. júna 1960 vyhrala liberálna strana, ktorej slogan znel „Nastal čas na zmenu“. Cieľom liberálov bolo predefinovať úlohu francúzskeho jazyka v spoločnosti a vytvoriť reformy, ktoré by výrazne zlepšili život v krajine. Liberálnej strane sa podarilo vytvoriť sieť verejných nemocníc a ministerstvo kultúrnych záležitostí, založili Generálnu investičnú korporáciu a do roku 1967 bol štátny rozpočet zvýšený z 745 miliónov dolárov na 2,1 miliardy dolárov.⁶²

Okrem hnutí bojujúcich za práva žien sa v Kanade vytvorili skupiny dožadujúce sa práv pre marginalizované skupiny. Ich cieľom bolo podporiť myšlienku chápania rozmanitosti ako oslavu kultúrneho bohatstva.⁶³

Migrácia do Kanady bola s menšími obmedzeniami povolená takmer všetkým krajinám sveta. Výnimkou však bola Čína, ktorej obyvatelia mohli do Kanady imigrovať iba v prípade, že patrili do jednej zo štyroch skupín:

- študenti,
- obchodníci – okrem obchodníkov s bielizňou a majiteľmi reštaurácií,
- diplomati
- a deti, ktoré sa vrátili zo vzdelávacieho pobytu v Číne.

Pravidlá, ktoré museli čínski migranti dodržiavať boli veľmi prísne a za ich porušenie im hrozilo väzenie alebo pokuta do výšky 500 dolárov. Postavenie Číňanov sa zmenilo prijatím Migračného Aktu (angl. Immigration Act) v roku 1967, pričom sa zvýšilo prístupovectvo aj z iných krajín ako Kórea, Vietnam, Kambodža, India, Karibik a Afrika.⁶⁴

⁶¹ Editorial Team. Nationalism, 1960s onwards: Multiculturalism [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-29]. Dostupné na: <http://canlitguides.ca/canlit-guides-editorial-team/nationalism-1960s-onwards-multiculturalism/>

⁶² DUROCHER, René. Quiet Revolution [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-29]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/quiet-revolution>

⁶³ Editorial Team. Nationalism, 1960s onwards: Multiculturalism [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-29]. Dostupné na: <http://canlitguides.ca/canlit-guides-editorial-team/nationalism-1960s-onwards-multiculturalism/>

⁶⁴ DUROCHER, René. Quiet Revolution [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-29]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/quiet-revolution>

Politika multikulturalizmu bola prijatá v roku 1971 a otvorila dvere novým sociálnym, politickým a inštitucionálnym zmenám v krajine.⁶⁵

⁶⁵ Editorial Team. Nationalism, 1960s onwards: Multiculturalism [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-29]. Dostupné na: <http://canlitguides.ca/canlit-guides-editorial-team/nationalism-1960s-onwards-multiculturalism/>

3. Kanadská multikultúrna politika

Kanadská poslanecká snemovňa podala 8. októbra 1971 vyhlásenie, v ktorom bol multikulturalizmus vyhlásený za oficiálnu vládnu politiku v Kanade. Tvorcom kanadskej multikultúrnej politiky je Pierre Trudeau, ktorého cieľom bolo zachovanie kultúrnej slobody jednotlivcov a etnických skupín žijúcich v spoločnosti.⁶⁶

3.1 Zakladateľ kanadského multikulturalizmu – Pierre Trudeau

Pierre Trudeau, celým menom Pierre Elliott Trudeau bol liberálnym politikom a predsedom vlády v Kanade v rokoch 1968 až 1984.

Trudeau sa narodil 18. októbra 1919 v Montreale, kde ako 80-ročný aj zomrel. Pochádzal z veľmi bohatej rodiny úspešného francúzsko-kanadského obchodníka a matky, ktorá pochádzala zo Škótska. Študoval na viacerých vysokých školách. Na prestížnej univerzite Jean-de-Brébeuf v Montreale študoval právo, na Harvarde získal titul z politickej ekonómie a v Londýne študoval ekonómiu.⁶⁷

V roku 1949, keď sa Trudeau vrátil z Anglicka späť do Kanady, vo veľkom podporoval štrajk v Asbestos, o ktorom v roku 1956 napísal knihu, v ktorej kritizoval sociálne, ekonomické a politické hodnoty provincie Quebec. V rokoch 1950 až 1951 vykonával funkciu poradcu pre Sekretariát federálneho kabinetu. Krátko po tom sa Trudeau vrátil do Montrealu, kde sa snažil presadiť sociálne a politické zmeny v kanadskej politike. Spolu s ďalšími nadšencami pre zmenu otvorene vystupoval proti vtedajšej vláde a vyslúžil si povesť radikálneho a socialistického predstaviteľa aj napriek tomu, že presadzoval liberálne a demokratické hodnoty.

Po voľbách v roku 1960 sa Trudeauova myšlienka a nádej na zmenu začala približovať k realite. Niektorí Trudeauovi bývalí kolegovia sa snažili o nezávislosť Quebecu, za čo ich Trudeau ostro kritizoval a naďalej podporoval myšlienku kanadského federalizmu, vďaka ktorému by si boli francúzsky a anglický jazyk rovnocennými.⁶⁸

V roku 1965 sa Trudeau stal členom federálnej liberálnej strany, spoločne s Jean Marchandom a novinárom Gérard Pelletierom. V roku 1967, krátko po tom ako bol

⁶⁶ Neznámy autor. Canadian Multiculturalism Policy, 1971 [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-29]. Dostupné na: <https://pier21.ca/research/immigration-history/canadian-multiculturalism-policy-1971>

⁶⁷ The Editors of Encyclopaedia Britannica, Pierre Elliott Trudeau [elektronický zdroj]. Kanada, 2019, [cit. 2019-01-02]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/biography/Pierre-Elliott-Trudeau>

⁶⁸ WHITAKER, Reg, Pierre Elliott Trudeau [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2019-01-02]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/pierre-elliott-trudeau>

zvolený do parlamentu a vymenovaný za parlamentného tajomníka, získal funkciu ministra spravodlivosti. Zaviedol niekoľko reforiem, ako napríklad zákon o rozvodoch, pozmenil a doplnil návrhy k trestnému zákonu, ktorý liberalizoval zákony týkajúce sa verejnej lotérie, homosexuality a potratov.⁶⁹ Pre svoju činnosť si získal veľké množstvo priaznivcov, ale rovnako aj nepriateľov, ktorým sa jeho zmeny v zákonoch nepáčili.

Keď Lester Pearson, vtedajší predseda vlády, oznámil, že odchádza z funkcie, Trudeau sa rozhodol kandidovať na predsedu liberálnej strany. Z pomedzi 20 kandidátov vyhral práve Trudeau a to vďaka svojim skvelým nápadom, charizme a proti rasistickým postojom. Predsednícku stoličku získal 6. apríla 1968 a 2 týždne po tom sa stal predsedom vlády.⁷⁰

3.2 Kanadská multikultúrna politika za vlády Pierre Trudeaua

Kanadský multikulturalizmus a kultúrna rozmanitosť sa formujú už po celé stáročia. Začiatky multikultúrnej politiky v Kanade siahajú do roku 1963, kedy bola ustanovená Kráľovská komisia, ktorej úlohou bolo preskúmať existujúce prvky kanadského bilingvizmu a bikulturalizmu a podporovať a rozvíjať francúzsko-britskú spoluprácu v krajine. Podmienkou bolo, aby boli preskúmané kultúrne aspekty všetkých, aj menších, etnických skupín, s cieľom ich zachovania.⁷¹

Vláda sa zaviazala podporiť politiku multikulturalizmu 4 spôsobmi:

- pomoc jednotlivým etnickým skupinám pri rozvoji a raste,
- pomoc členom jednotlivých etnických skupín pri prekonávaní prekážok v spoločnosti,
- podpora výmeny kultúrnych prvkov medzi etnickými skupinami
- a pomoc prisťahovalcom pri štúdiu anglického a francúzskeho jazyka.⁷²

⁶⁹ WHITAKER, Reg, Pierre Elliott Trudeau [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2019-01-02]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/pierre-elliott-trudeau>

⁷⁰ The Editors of Encyclopaedia Britannica, Pierre Elliott Trudeau [elektronický zdroj]. Kanada, 2019, [cit. 2019-01-02]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/biography/Pierre-Elliott-Trudeau>

⁷¹ SWAYLAND, Sarah V. Immigration, Multiculturalism and National Identity in Canada, 1.vydBrill/Nijhoff, 1997, s. 58.

⁷² Neznámy autor. Canadian Multiculturalism Policy, 1971 [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-29]. Dostupné na: <https://pier21.ca/research/immigration-history/canadian-multiculturalism-policy-1971>

Pierre Trudeau, zakladateľ politiky kanadského multikulturalizmu, zastával post predsedu vlády celých 16 rokov, od roku 1968 do roku 1984. Hlavnou úlohou Trudeaua bolo pokračovať v šľapajach svojho predchodcu, Pearsona, ktorého cieľom bolo vytvoriť dvojazyčnú a bikultúrnu Kanadu. Prvým Trudeauovým krokom bolo v roku 1968 vytvorenie návrhu Zákona o úradných jazykoch (angl. Official Languages Act), ktorý zabezpečoval rovnocennosť francúzskeho a anglického jazyka.⁷³

V roku 1970 Trudeauova vláda sa zamerala na tri hlavné ciele a to:

- zachovanie kanadskej samostatnej politickej entity,
- udržanie a podpora kanadskej prosperity
- a zlepšovanie ľudských práv.

Počas sedemdesiatych rokov nadviazala Kanada úzke diplomatické vzťahy s Čínskou ľudovou republikou, pričom sa dohodli na poskytovaní doložky najvyšších výhod v rámci spoločného obchodu. Rovnako ako s Čínou sa Kanada zbližila so Sovietskym zväzom, pričom hlavným cieľom bolo potvrdiť jej mocenskú pozíciu na západe. Kanada zohrávala aktívnu úlohu v Organizácii spojených národov a snažila sa o nadviazanie užších vzťahov s krajinami Európskeho hospodárskeho spoločenstva.

Na to, aby bola kanadská ekonomika chránená pred nebezpečnými vonkajšími vplyvmi, boli upravené vzťahy s jej najbližším susedom – Spojenými štátmi. V roku 1974 bol vyhlásený plán, ktorého cieľom bolo pomocou zvýšenia cien ropy a zemného plynu predávaného do Spojených štátov, ochrániť kanadských výrobcov a dodávateľov fosílnych palív pred importom palív z lacného východu.⁷⁴

V roku 1971 vystúpil Trudeau vo vláde s návrhom o vytvorení multikultúrnej politiky v Kanade. Odpoveďou vlády bola akceptácia a podpora jeho návrhu, rovnako ako Kniha IV Kráľovskej Komisie pre dvojazyčnosť a bikulturalizmus. Podľa Kráľovskej komisie je dôležité, aby si kanadské obyvateľstvo uvedomilo rozmanitosť kultúr v krajine a fakt, že väčšina kanadského obyvateľstva pochádza z rôznych krajín vo svete a do Kanady so sebou okrem vedomostí prinášajú jazyk a náboženstvo. Podľa komisie by bolo zlým krokom týmto ľudom brániť v používaní ich jazyka a hlásať sa k ich náboženstvu či

⁷³ HALL, Roger D. – NICHOLSON, Norman L. a kol. Government And Society [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2019, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Canada/Government-and-society#ref478161>

⁷⁴ HALL, Roger D. – BERCUSON, David J. a kol. The interregnum: Progressive Conservative government, 1979-80 [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2019, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Canada/The-interregnum-Progressive-Conservative-government-1979-80>

tradíciám. Vo vyjadrení komisie z 8. októbra 1971 sa píše: „Federálna vláda dúfa, že provincie budú pozitívne reagovať na odporúčania, ktoré sme im adresovali. Jednotlivé etnické skupiny môžu dať nasledujúcim generáciám Kanadčanov pocit, že sú spojené tradíciou a ľudskými skúsenosťami z rôznych častí sveta a v rôznych obdobiach.“⁷⁵

Predseda vlády, Trudeau, sa zamerával najmä na zachovanie jednotnej Kanady a dobrých vzťahov medzi francúzskou a anglickou časťou obyvateľstva. To sa však nepáčilo provincii Quebec, ktorá bola pod patronátom separatistického hnutia Parti Québécois, ktorého cieľom bolo separovať provinciu od zvyšku Kanady. Vodcovi hnutia, René Lévesqueovi sa to však nepodarilo, a preto v roku 1976 navrhol referendum o zvrchovanosti Quebecu. Pre provinciu by to znamenalo získanie nezávislosti vo väčšine vládnych funkcií, avšak menu by stále mali rovnakú ako v ostatných častiach Kanady. Jeho plán sa stal úspešným v roku 1976.⁷⁶ V 70. rokoch sa kanadská vláda trápila s obrovskými verejnými výdavkami a dlhmi. To sa potvrdilo aj pri organizácii Letných Olympijských hier v roku 1976 v Montreale, kedy sa výdavky vyšplhali do grandióznych výšok. Podľa dostupných zdrojov stála organizácia olympijských hier približne 1,2 miliardy dolárov.⁷⁷ Trudeau sa snažil znížiť verejný dlh a zvýšiť hospodársky rast krajiny, avšak výsledkom bolo vysoké daňové zaťaženie a rozpočtový deficit.

Jedným z ďalších problémov, s ktorým sa musel Trudeau vysporiadať boli indiáni, ktorí sa dožadovali konzultácie s vládou ohľadom ich nespĺnených nárokov. Vzhľadom na to, že vtedajšia vláda nechcela vyjsť indiánom v ústrety, vzrástol počet protestov. Dožadovali sa lepšieho vzdelávania, podpory a rovnakých práv ako mali ostatní obyvatelia krajiny.⁷⁸

Krátko po tom, čo bol Trudeau porazený vo voľbách v máji 1979, uvažoval o odchode z politiky. Jeho plány sa však nenaplnili, nakoľko v roku 1980 bol opäť zvolený do funkcie predsedu vlády. Aj v tomto vládnom období pokračoval v boji proti oddeleniu

⁷⁵ Neznámy autor. Pierre Elliott Trudeau: Multiculturalism. [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-29]. Dostupné na: <http://www.canadahistory.com/sections/documents/Primeministers/trudeau/docs-onmulticulturalism.htm>

⁷⁶ HUDON, R. Québec Referendum (1980). [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-29]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/quebec-referendum-1980>

⁷⁷ Neznámy autor. The Social and Cultural Impacts of Hosting the Olympic Games. [elektronický zdroj]. Spojené štáty americké, 2016, [cit. 2018-10-29]. Dostupné na: <https://www.aperianglobal.com/social-cultural-impacts-hosting-olympic-games/>

⁷⁸ KRUEGER, Ralph R. – NICHOLSON, Norman L a kol. The Trudeau Years, 1968-84. [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2019, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Canada/The-Trudeau-years-1968-84>

Quebecu. V májovom referende v roku 1980 sa pro-separatistická strana pokúšala o vyjednanie suverenity pre Quebec s ostatnými provinciami Kanady. To sa im však nepodarilo, nakoľko získali iba dve pätiny hlasov.⁷⁹

Po referende v roku 1980 sa Trudeau a jeho vláda usilovali o reformu ústavy, prostredníctvom revízie britského zákona o Severnej Amerike z roku 1867. Tento zákon zjednotil tri britské kolónie – Nové Škótsko, New Brunswick a Kanada – do jedného domínia s názvom Kanada. Ďalšou zmenou bol vznik samostatných provincií Quebec a Ontário, pričom každá z týchto provincií sa riadi vlastnou ústavou.⁸⁰

V roku 1982 bol vytvorený Ústavný zákon (angl. Constitution Act), ktorý obsahoval Chartu práv a slobôd, ktorá umožňovala Kanadčanom meniť a dopĺňať svoju ústavu bez súhlasu Veľkej Británie. Hlavným dôvodom pre prijatie tohto zákona bolo referendum v Quebecu v roku 1980. Trudeau považoval za dôležité, aby sa Kanada ako krajina mohla rozhodovať sama. Preto v roku 1981, spoločne s 10 kanadskými provinciami (okrem Quebecu), bol odoslaný návrh zákona do Londýna. Zákon nadobudol platnosť 17. apríla 1982 a skladal sa zo 7 častí. Prvá časť obsahuje Kanadskú chartu práv a slobôd, ktorej cieľom je zabrániť porušovaniu práv a slobôd kanadských občanov. Druhá časť zaručuje práva domorodých obyvateľov Kanady. V tretej časti je rozobratá činnosť federálnej vlády a jej poskytovanie pomoci chudobnejším provinciam s cieľom znížiť rozdiely medzi územiaми. Štvrtá časť vyzýva vládu a jej predsedu, aby pred 17. aprílom 1983 usporiadali konferenciu, na ktorej by diskutovali o právach domorodých národov. Piata časť obsahuje postup pri dopĺňaní a zmene ústavy. V šiestej časti je vysvetlený zákon o výhradnej právomoci provinčných zákonodarných orgánov v oblasti neobnoviteľných prírodných zdrojov. Posledná, siedma časť, obsahuje zmeny a ustanovenia.⁸¹

Nový zákon, ktorý obsahoval zmeny týkajúce sa práv a slobôd, bol prijatý 2. decembra 1981. Prijali ho takmer všetky provincie, s výnimkou provincie Quebec. 17. mája 1982, kráľovná Alžbeta II. vyhlásila Kanadu za úplne nezávislú. Trudeau bol s výsledkom veľmi spokojný, nakoľko vďaka prijatiu novej Charty práv a slobôd sa zlepšilo postavenie

⁷⁹ HALL, Roger D. – KRUEGER, Ralph. R. a kol. Second Premiership [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2019, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Canada/Second-premiership>

⁸⁰ The Editors of Encyclopaedia Britannica. British North America Act [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2014, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/event/British-North-America-Act>

⁸¹ AZZI, Stephen. Constitution Act, 1982 [elektronický zdroj]. Kanada, 2012, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/constitution-act-1982>

občanov a najmä, občianske práva a slobody boli postavené mimo dosah federálnej a provinčnej legislatívy.⁸² V roku 1984 nahradil Trudeaua, v jeho funkcii predsedu vlády a predsedu liberálnej strany, John Turner.⁸³

Dňa 21. júla 1988 bol schválený kanadský multikultúrny zákon, o ktorý sa Trudeau počas svojej vlády usiloval. Cieľom a hlavnou úlohou tohto zákona bolo podporovať plnú a spravodlivú účasť jednotlivcov a komunít všetkých pôvodov na pokračujúcom vývoji a formovaní všetkých aspektov kanadskej spoločnosti, a to stanovením právnych predpisov, ktoré chránili ich rasovú, etnickú, náboženskú a jazykovú rozmanitosť. Práve vďaka Trudeauovi vzrástol záujem o publikačnú činnosť v oblasti multikulturalizmu. Okrem publikačnej činnosti sa výrazne zvýšil aj záujem o spoznávanie jednotlivých etnických skupín a vznikali prvé organizácie a programy pre podporu kultúrnej rozmanitosti. Jedným z takýchto programov bola kampaň „Stop rasizmu“, ktorého cieľom bolo riešiť nenávisť a zaujatosť voči iným rasám. Mnohé ďalšie programy riešili otázku prisťahovalectva a pomoci cudzincom začleniť sa do kanadskej spoločnosti pomocou štúdia jazyka či pomoci pri hľadaní práce. Jednotlivé organizácie sa zameriavajú aj na vzdelávanie v školách s cieľom priblížiť študentom historický význam niektorých etnických skupín, akou sú napríklad obyvatelia čiernej pleti.⁸⁴

⁸² HALL, Roger D. – KRUEGER, Ralph. R. a kol. Second Premiership [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2019, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Canada/Second-premiership>

⁸³ BERCUSON, David J. – KRUEGER, Ralph. R. a kol. The Late 20th and early 21st centuries [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2019, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Canada/The-late-20th-and-early-21st-centuries>

⁸⁴ BURNET, Jean – DRIEDGER, Leo. Multiculturalism [elektronický zdroj]. Kanada, 2011, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/multiculturalism>

4. Ciele a metódy práce

Hlavným cieľom tejto diplomovej práce je vysvetliť pojem multikulturalizmus a implementáciu multikultúrnej politiky Pierra Trudeaua za jeho vlády a za vlády jeho syna, Justina Trudeaua. Pre lepšie pochopenie kontextu diplomovej práce je dôležité orientovať sa v základných pojmoch, teda v pojme multikulturalizmus, prístupoch multikulturalizmu základných princípoch, ktoré sú dôležité pre realizáciu multikulturalizmu v praxi a prúdoch, ktoré sa odlišujú svojimi názormi na realizáciu tejto politiky. V prvej kapitole sa snažíme poukázať na jednotlivé etnické a územné rozdiely medzi obyvateľstvom Kanady, ktoré sú symptomatické pre definíciu pojmu multikulturalizmu. Trudeauov koncept multikulturalizmu je založený na filozofických a politických základoch klasického anglického a francúzskeho liberalizmu. Vláda Pierrea Trudeaua ako i súčasná vláda Kanady presadzujú tento typ liberálnej multikultúrnej politiky. Druhú kapitolu sme rozdelili na dve podkapitoly. Jedna je venovaná udalostiam, ktoré ovplyvnili krajinu pred rokom 1960, a druhá vývoju v Kanade od roku 1968 do roku 1971. Na základe prečítanej literatúry, pričom sme čerpali najmä z internetových zdrojov, sme charakterizovali pre-koloniálnu Kanadu a následne sa sústredili na francúzsku a britskú kolonizáciu. Medzivojnové a povojnové obdobie so sebou prinieslo výraznú migračnú vlnu najmä z Európy, čo si môžeme porovnať na grafoch, ktoré daná kapitola obsahuje. V tretej kapitole sme sa venovali už samotnému zakladateľovi multikulturalizmu, Pierrovi Trudeauovi. Táto kapitola je, podľa nášho názoru, kľúčová, lebo skúmame Trudeauove ciele a politické snahy zavedenia multikultúrnej politiky, rovnako ako problémy, s ktorými sa pri zavedení tejto politiky do praxe stretol. V súvislosti s týmito problémami sa v piatej kapitole venujeme vybranej kanadskej provincii Quebec, ktorá už za Trudeauovej vlády bola silne separatistická a multikulturalizmus ako politiku odmietali, nakoľko si chceli zachovať vlastnú identitu a najmä jazyk. V kapitole sme využili opäť najmä internetové zdroje, vďaka ktorým sme porozumeli aktuálnej jazykovej problematike provincie. Túto kapitolu považujeme za veľmi dôležitú, nakoľko práve na reálnych príkladoch je jednoduchšie pochopiť politiku multikulturalizmu a problémy s ňou spojené. Posledná, šiesta kapitola, sa zaoberá politikou súčasného kanadského premiéra Justina Trudeaua. V danej kapitole sme vychádzali okrem dostupných internetových zdrojov aj z aktuálnej Výročnej správy kanadskej vlády, ktorú mi administratíva premiéra na požiadanie láskavo poskytli.

Pri písaní diplomovej práce sme vychádzali z podrobného štúdia literatúry, článkov a správ s ohľadom na multikulturalizmus a multikultúrnu politiku Kanady. Pri spracovaní získaných údajov sme využívali logické metódy a literárnu rešerš, ktorá bola základom spracovania získaných informácií. Literárna rešerš nám poskytla kvalitné knižné zdroje, výskumy a dokumenty týkajúce sa danej problematiky. Všetky informácie bolo potrebné vyselektovať, zoradiť podľa dôležitosti a najmä časového sledu udalostí, najmä v kapitolách, v ktorých sme sa zaoberali historickými udalosťami. Vo všetkých kapitolách sme využili metódu analýzy, pomocou ktorej sme podrobne preskúmali jednotlivé časti našej problematiky a lepšie tak poznali problematiku multikulturalizmu a jej fungovanie v praxi. Túto metódu sme využili najmä v druhej kapitole, v ktorej sa venujeme historickému vývoju Kanady, vďaka čomu sme porozumeli kanadsko-francúzskym a kanadsko-britským vzťahom. Rovnako sme využili aj metódu syntézy, pomocou ktorej sme si vytvorili ucelený súbor informácií a pospájali si vzájomné súvislosti, ktoré sme následne vedeli aplikovať na prípadovú štúdiu provincie Quebec.

5. Teritoriálno-demografický vývoj vybranej provincie Kanady

Na to, aby sme jednoduchšie porozumeli samotnému pojmu multikulturalizmus a súvislostiam s daným pojmom, sme sa rozhodli ukázať multikultúrnú politiku na príklade vybranej kanadskej provincie – Quebec.

Pre provinciu Quebec sme sa rozhodli z dôvodu, že v minulosti vystupovalo toto územie výrazne proti zavedeniu politiky multikulturalizmu, nakoľko si chceli zachovať svoju vlastnú identitu, práva a slobody.

5.1 Geografická a demografická charakteristika provincie

Quebec, nachádzajúci sa vo východnej časti Kanady, je najväčšou kanadskou provinciou podľa rozlohy a druhou najväčšou v závislosti od počtu obyvateľov. Najvyšším bodom Quebecu je Mont d'Iberville, ktorého nadmorská výška je 1 652 m.n.m a nachádza sa na hranici s Newfoundlandom a Labradorom.

Provincia disponuje jednou z najväčších rezerv pitnej vody na svete, pričom pokrýva až 12% povrchu. Na území Quebecu sa nachádza takmer pol milióna jazier rôznej veľkosti, z čoho 30 jazier má rozlohu väčšiu ako 250km². Najväčším z týchto jazier je jazero Mistassini. Cez krajinu tečie 4 500 riek vlievajúcich sa do Atlantického a Severného ľadového oceánu. Rieka Svätého Vavrinca disponuje jedným z najväčších vnútrozemských prístavov sveta, ktorý bol využívaný už v minulosti nielen na prepravu tovarov, ale rovnako sa sem na lodiach priplavilo nespočetné množstvo francúzskych migrantov. Od roku 1959 slúži rieka ako hlavné námorné spojenie medzi Atlantickým oceánom a Veľkými jazerami. Záliv rieky Svätého Vavrinca je významný najmä pre rybolov, ktorý je jedným z najstarších kanadských povolání.

Okolie rieky Svätého Vavrinca je veľmi husto obývané už od čias prvej kolonizácie. Krajina v tejto oblasti je z veľkej časti nížinatá, avšak postupne sa zdvíha do kopcov, ktoré sa nazývajú Oka. Zaujímavosťou tejto časti provincie je, že tu zriedkavo prichádza k zemetraseniam. Vďaka ľahko ornej pôde a teplému podnebiu je údolie najplodnejšou poľnohospodárskou oblasťou provincie už od 17.storočia, kedy sa tu usídlili prví kolonizátori.⁸⁵

⁸⁵ LIPKOVÁ, Ľudmila. Katedra medzinárodných ekonomických vzťahov a hospodárskej diplomacie EU BA, Dolnozemska 1/b, Bratislava. Svetová ekonomika. 2018-13-11. Prednáška.

Asi 95% územia Quebecu sa rozprestiera na Kanadskom štíte, ktorý je tvorený celkom plochým, avšak horským terénom a rozptýlenými vyššími bodmi akými sú napríklad Laurentianske hory, pohorie Torngat či pohorie Otish.⁸⁶

Vzhľadom na to, že provincia disponuje rozmanitou topografiou, tak sa domnievame, že práve to ovplyvnilo rozhodovanie kolonizátorov o usadení sa na území Kanady. Už od francúzskej kolonizácie v 16.storočí sú základom hospodárstva provincie Quebec minerálne, lesné a vodná zdroje.

Quebec má v súčasnosti takmer 8,4 milióna obyvateľov, čo predstavuje približne 24% celkovej populácie Kanady. Ako jediná kanadská provincia sa vyznačuje charakteristickou francúzsky hovoriacou väčšinou a anglicky hovoriacou uznanou menšinou. Zatiaľ, čo v roku 1860 hovorilo anglicky asi 40% obyvateľov, dnes už to je iba 8%. Čísla rapídne klesli v dôsledku migrácie anglických prisťahovalcov do iných častí Kanady a do Spojených štátov amerických. V dôsledku výraznej prevahy francúzsky hovoriacich obyvateľov, nabrala samotná provincia zreteľne francúzsky charakter.⁸⁷

Multikultúrnu orientáciu provincie možno sledovať aj na počte národnostných skupín žijúcich na danom území. V tabuľke č.1 môžeme vidieť, že majoritnú národnostnú skupinu tvoria pôvodní Kanaďania, zatiaľ čo na druhom mieste sa nachádza francúzska menšina. Zaujímavosťou je, že aj napriek tomu, že je francúzska menšina takmer o polovicu menšia ako kanadská väčšina, úradným jazykom je francúzština. Jeden z ďalších pozoruhodných faktov je, že aj napriek silnej britskej kolonizácii, talianska etnická skupina tvorí väčšie percento obyvateľstva ako samotní Briti.

Smutným faktom posledných rokov je, že quebecká populácia starne. Práve to je jedným z dôvodov, prečo sa vláda rozhodla znižovať svoje migračné myslenie a ciele. Namiesto toho, aby zvyšovali populáciu umelo, teda silnými prisťahovaleckými vlnami, sa rozhodli, že prisťahovalcov budú integrovať a dohliadnu na to, aby dokázali fungovať vo všetkých sférach života ako väčšinové obyvateľstvo – po francúzsky. Aj napriek tomu, že sa niektorí odborníci domnievajú, že sa tým populácia provincie ešte zníži, iní predpokladajú, že populácia porastie do roku 2056 až na 9,2 milióna obyvateľov.⁸⁸

⁸⁶ OBERHEU, Caroline. Tallest mountains in Canada [elektronický zdroj]. Kanada, 2017, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.worldatlas.com/articles/the-tallest-mountains-in-canada.html>

⁸⁷ Neznámy autor. Quebec City Population 2019 [elektronický zdroj]. Kanada, 2018, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <http://worldpopulationreview.com/world-cities/quebec-city-population/>

⁸⁸ Neznámy autor. Quebec Population 2019 [elektronický zdroj]. Kanada, 2018, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <http://worldpopulationreview.com/canadian-provinces/quebec-population/>

Tabuľka č.1: Etnické skupiny žijúce na území provincie Quebec
v percentách

Etnická skupina	Percentá
Kanaďania	60,1%
Francúzi	28,8%
Taliani	4,0%
Briti	3,3%
Nemci	1,8%
Číňania	1,2%

Zdroj: Dostupné na internete: <http://worldpopulationreview.com/canadian-provinces/quebec-population/>

Čo sa týka náboženstva, tak už od vzniku Nového Francúzska je najvýraznejší vplyv katolíckej cirkvi, ktorý je považovaný aj za hlavný faktor rozvoja provincie. Podľa mnohých historikov a sociológov bol Quebec ovládaný cirkvou. Ich domnienku potvrdilo najmä dodržiavanie rôznych hodnôt a tradícií, rovnako ako fakt, že ľudia boli orientovaní silne proti modernizácii, urbanizácii a industrializácii. Aj napriek tomu však provincia práve vďaka náboženstvu prosperovala. Cirkev vytvorila zložitý, avšak výborne fungujúci školský systém. Okrem toho investovali do nehnuteľností a finančný trh bol v tomto období obzvlášť prosperujúci.

V súčasnosti sa k náboženstvu hlási približne 88% quebeckého obyvateľstva, zatiaľ čo zvyšných 12% sa hlási k ateizmu. Ak tieto čísla porovnáme s celkovým kanadským obyvateľstvom, tak sa k náboženstvu hlási iba 76% obyvateľstva a zvyšných 24% sa považuje za ateistov. V provincii Quebec sa väčšina obyvateľov hlási k rímsko-katolíckemu náboženstvu (75% obyvateľov). Druhou najrozšírenejšou náboženskou skupinou sú protestanti, ktorí tvoria približne 4% obyvateľstva a moslimovia, ktorí takisto tvoria necelé 4%.⁸⁹

5.2 Ekonomická história provincie

Prvým Európanom, ktorý navštívil oblasť dnešnej provincie Quebec, bol francúzsky prieskumník Jacques Cartier. Ten sa tu v 16.storočí vylodil s cieľom nájsť

⁸⁹ COUTURE, Claude. Quebec [elektronický zdroj]. Kanada, 2007, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/quebec>

cenné minerály, zlato a diamanty. Počas svojho života sa do Severnej Ameriky vrátil hneď tri krát. Počas svojej cesty sa stretol s kmeňom Indiánov žijúcich v dedine Stadacona, na ktorej území v súčasnosti stojí mesto Quebec. Práve vďaka Cartierovi sa v dedine začalo rozprávať po francúzsky a prevzali sa prvé prvky francúzskej kultúry. Provincia sa začala pomaly rozrastať a vzbudzovala záujem zo strany Francúzska o jej zachovanie. Potom, čo začal obchod s kožušinami prosperovať, francúzsky vplyv v provincii ešte zosilnel. V roku 1608 prišiel do Quebecu Samuel de Champlain, ktorý tu vybudoval prvé stále sídla a firmu na výrobu kožušín. Najväčšiu výhodu v obchode s kožušinami poskytovala Francúzom rieka Sv.Vavrinca, ktorá slúžila nie len ako prístupová cesta pre francúzske lode do mesta, ale rovnako ako dôležitý obchodný uzol. Pod význam provincie Quebec sa podpísal aj záujem zo strany Britov, ktorí ju dobýjali. To sa im podarilo a v rokoch 1629 až 1632 Quebec obsadili. Všetko sa zmenilo až prijatím zmluvy Saint Germain, vďaka ktorej získali Francúzi územie späť. Nakoľko sa však Briti územia nechceli vzdať, podnikli viacero útokov na pevnosť mesta Quebec. Obsadiť mesto sa im podarilo až v roku 1759, kedy získali aj iné územia Severnej Ameriky.

Počas Americkej revolúcie, pri druhom útoku na Quebec, v 18.storočí, nastali v provincii dôležité ekonomické, kultúrne a politické zmeny. Vďaka Quebeckému zákonu z roku 1774, si francúzski Kanadania mohli zachovať svoj jazyk, náboženstvo, kultúrne inštitúcie a zvyky, čo umožnilo mestu Quebec stať sa centrom francúzskej kultúry v Severnej Amerike.

Krátko po tom, čo Spojené štáty americké získali nezávislosť, sa výrazne zvýšil obchod medzi provinciou a štátmi. Rovnako sa zvýšilo obchodovanie s Veľkou Britániou, čo viedlo k zrejmej ekonomickej prosperite provincie. Nadviazaním ešte užších vzťahov s Veľkou Britániou nastal aj migračný boom. Do Quebecu prichádzali silné prisťahovalecké vlny z Veľkej Británie, čo prispelo k rastu anglofónnej populácie. V roku 1791 bol prijatý ústavný zákon vydaný britským parlamentom, ktorý nariadil rozdelenie provincie na Hornú a Dolnú Kanadu. Hornú Kanadu tvorilo dnešné územie provincie Ontario a Dolnú Kanadu provincia Quebec. Kolónie však boli v roku 1840 opäť spojené a Quebec sa stalo hlavným mestom novovytvorenej provincie Kanady. Práve v roku 1864 sa stal Quebec dejiskom uzatvorenia zmluvy o vytvorení kanadskej konfederácie.⁹⁰

⁹⁰ McGillivray, Brett. Quebec [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2019, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Quebec>

Zatiaľ čo bol Quebec prístavným mestom provincie, Montreal si v provincii vybudoval dominantnú ekonomickú pozíciu, v dôsledku čoho bol rast populácie v Montreali výrazne vyšší ako v Quebecu. V 17. a 18. storočí sa Quebec stal hlavným miestom pre dovoz a vývoz Veľkej Británie, rovnako ako vstupným prístavom pre prichádzajúcich migrantov. Pod prosperitu Quebecu sa podpísal obchod s drevom, vďaka ktorému sa podnietil boom v lodiarstvom priemysle. To však netrvalo dlho a priaznivý ekonomický vývoj Quebecu bol narušený vývojom technológií na báze pary a ocele v lodiarstvom a železničnom priemysle. To malo za dôsledok, že quebecká ekonomika opäť upadla a Montreal sa dostal znova na výslnie. Quebec si však aj naďalej zachoval svoje kožiarske a papierenské závody.⁹¹

Ekonomickú históriu mesta Quebec vieme rozdeliť do piatich období. Prvé obdobie začalo v roku 1713, kedy bola podpísaná Zmluva u Utrechtu. Obchod v tomto období fungoval podľa merkantilistického systému, čo znamenalo, že provincia vyvážala svoje prírodné zdroje a na oplátku dostali už hotové tovary. Najvýznamnejšou výrobnou komoditou bola kožušina. Druhé ekonomické obdobie, ktoré trvalo od roku 1713 do roku 1812, sa vyznačovalo opäť dominantným kožiarskym priemyslom. Pre tretie obdobie bol charakteristický vývoz pšenice a dreva, ktoré postupne nahradili kožušinu ako hlavné vývozné výrobky. Najvýznamnejšou črtou tohto obdobia bolo zrušenie protekcionistických britských zákonov a opustenie od merkantilistického systému. Za začiatok štvrtého obdobia sa považuje rok 1867, ktorý sa vyznačoval industrializáciou nie len provincie Quebec, ale celej Kanady. Štvrté obdobie trvalo do roku 1945 a vyznačovalo sa vysokou mierou zamestnanosti najmä v papierňach a hlinikárňach. Posledné, piate obdobie, trvá od roku 1945 do súčasnosti a pod prosperitu tohto obdobia sa výrazne podpísal aj premiér Trudeau. Táto etapa je charakteristická rýchlym rozvojom moderných komunikácií a služieb a prechodom z priemyselne orientovanej krajiny na sektor služieb.⁹²

5.3 Jazykovo-etnická identita provincie

Už počas koloniálneho obdobia bolo Francúzskou mocnosťou Európy a počtom obyvateľov viac ako 20 miliónov si svoju pozíciu iba utvrdzovalo. Veľká Británia mala

⁹¹ McGillivray, Brett. Quebec [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2019, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Quebec>

⁹² COUTURE, Claude. Quebec [elektronický zdroj]. Kanada, 2007, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/quebec>

v tom istom období iba niečo cez 7 miliónov obyvateľov, no aj napriek tomu si vybudovalo pozíciu medzinárodnej koloniálnej veľmoci.

Koncom 17.storočia boli v Európe prenasledované náboženské menšiny a preto sa snažili emigrovať. Francúzske náboženské minority emigrovali v rámci Európy, zatiaľ čo britské náboženské menšiny emigrovali do Severnej Ameriky. V období od roku 1608 do roku 1713 sa populácia Nového Francúzska príliš nezväčšovala. Zvrat však nastal v rokoch 1715 až 1763, kedy sa počet obyvateľov zvýšil z 15 000 na 70 000. Pre porovnanie, počet obyvateľov v Novom Anglicku rástol omnoho rýchlejšie. V tom istom období sa počet obyvateľov Nového Anglicka vyšplhal až na 2 milióny. neskôr, v roku 1860 sa počet obyvateľom žijúcich v Novom Francúzsku vyšplhal až na 1 milión. Čo sa týka jazykovej stránky života, tak v roku 1911 v provincii Quebec hovorili francúzsky asi 2 milióny obyvateľov. Silným francúzskym vplyvom a migráciou sa tento počet zvýšil v roku 1951 až na 4 milióny. Toto možno pripisovať povojnovej migračnej vlne z Európy, kedy do Severnej Ameriky emigrovali ročne stovky tisíc ľudí.

V rokoch 1840 až 1930 odišlo z Quebecu takmer 1 milión francúzsky hovoriacich Kanadčanov s cieľom nájsť si prácu vo výrobnom sektore v Spojených štátoch amerických, v dôsledku čoho začala francúzska kultúra v provincii upadať. Vláda sa snažila túto nepriaznivú situáciu zachrániť systémom „zblížovania susedov“, nazývanou seigneurálny systém. Podstatou bolo vytvorenie 175,5 metrov širokých a 1 700 metrov dlhých pozemkov pozdĺž rieky, na ktorých by žili ľudia v tesnej blízkosti. Mnohí sa domnievajú, že tento systém bol príčinou vzniku rannej mestskej civilizácie.

Koncom 18.storočia tvorili Briti až 12,5% populácie Quebecu. počas 19.storočia, najmä vplyvom vojnových konfliktov v Európe, prišlo do Kanady takmer 1,5 milióna obyvateľov Veľkej Británie, z čoho asi 20% tvorili Íri. Rovnako sa zvýšil aj počet Talianov žijúcich v provincii na 2,3% a zvýšila sa aj židovská populácia z 1,5% na 5,7%.⁹³ Pri daných štatistických údajoch je dôležité poznamenať, že multikultúrna spoločnosť v Kanade a obzvlášť v provincii Quebec, sa tvorila po dlhé storočia, od prvej francúzskej a britskej kolonizácie a postupne nabrala celosvetový charakter. Útočisko a nový začiatok hľadali v Kanade milióny ľudí patriacich k rôznym národnostným či náboženským skupinám.

⁹³ COUTURE, Claude. Quebec [elektronický zdroj]. Kanada, 2007, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/quebec>

5.4 Problém quebeckého separatizmu

Francúzsko-kanadskí nacionalisti považovali prítomnosť anglickej vlády za zdroj ekonomických problémov v Kanade, najmä v provincii Quebec. Koncom 20.storočia sa začal quebecký separatizmus, ktorý bol hlboko zakorenený v kanadskej histórii, oživovať. Príčinou boli kultúrne a jazykové rozdiely, rovnako ako nesplnené sľuby francúzskej menšiny. Do roku 1921 bola quebecká provincia najviac industrializovanou a urbanizovanou provinciou v Kanade, v čoho dôsledku vznikali aj nové podniky, ktoré však boli vo vlastníctve Veľkej Británie a Spojených štátov amerických. V rokoch 1940 až 1950 sa quebecká spoločnosť výrazne zmenila. Mestá po vojne rýchlo rástli a francúzska stredná vrstva sa začala zaoberať podnikaním. Rovnako sa zvyšoval záujem o štúdium na stredných a vysokých školách. V júni 1960 získala moc v Quebecu liberálna strana na čele s Jeanom Lesagem, ktorý sa zamerával na korupciu, zlepšenie sociálnych a vzdelanostných pomerov, odstránenie rímsko-katolíckej cirkvi z väčšiny sekulárnych aktivít a priamo zapojil vládu do ekonomického rozvoja provincie. Toto obdobie sa nazýva aj tichou revolúciou. Moc si udržali však iba do roku 1966, kedy ich porazila Národná únia, ktorá presadzovala získanie väčšej provinčnej moci a žiadali osobitné postavenie pre provinciu, v dôsledku čoho vznikla Parti Québécois, ktorého vodcom bol René Lévesque. Extrémizmus v krajine v tomto období vyvrcholil do terorizmu. V októbri 1970 teroristická skupina Front de Libération du Québec uniesla britského obchodného komisára Jamesa Crossa a ministra práce Pierra Laporteho, ktorý bol zavraždený.⁹⁴

Quebec ako provincia, na ktorej území žili spoločne prisťahovalci z Veľkej Británie a z Francúzska, sa počas svojej histórie stretla s množstvom konfliktov, ktoré boli najmä jazykového a etnického charakteru. Práve z tohto dôvodu je dôležité sa zamyslieť nad tým, čo by sa mohlo stať v prípade, že by sa Quebec odtrhol. Z hľadiska analýzy medzinárodných vzťahov musíme totiž brať do úvahy, čo by na takýto krok povedala vláda Veľkej Británie. Vzhľadom na to, že Francúzsko a Veľká Británia boli v tom období hegemonmi Európy, Veľká Británia by mohla považovať tento krok za ohrozujúci. Francúzsko, rovnako ako Veľká Británia, v Quebecu presadzovali svoje vlastné autochtónne snahy a to zavedenie jazyka a aplikáciu prvkov svojej kultúry do spoločnosti. Trudeau, ktorý bol v tomto období premiérom, si uvedomoval, že v prípade, ak by sa

⁹⁴ BERCUSON, David J. – MORTON, William Lewis a kol. Quebec separatism [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2019, [cit. 2019-03-10]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Canada/Quebec-separatism>

Quebec odtrhol, malo by to vplyv aj na iné provincie, v ktorých žijú francúzski obyvatelia. Rovnako ako tí, ktorí žijú v Quebecu, by sa mohli začať dovolávať odtrhnutia danej provincie, čo by malo opäť vplyv najmä na britské obyvateľstvo a Veľkú Britániu. Ak by sme však túto situáciu skúmali z pohľadu Francúzska, tak by bola pre francúzske obyvateľstvo a vládu mimoriadne priaznivá. Ak by sa Quebec naozaj odtrhol od Kanady, Francúzi by získali územie, ktoré sa nachádza medzi čisto anglicky hovoriacimi provinciami a najmä územie nachádzajúce sa na odľahlom americkom kontinente, čím by získali nevídaný medzinárodný vplyv. Vzhľadom na to, že sa Trudeauovi podarilo odtrhnutiu Quebecu zabrániť, posilnil tým nie len myšlienku multikultúrnej spoločnosti Kanady ale rovnako aj svoju pozíciu kanadského premiéra.

Súčasný francúzsko-kanadský vzťahy sú založené na spoločnej histórii a jazyku a na hodnotách, ktoré obe krajiny uznávajú. Spolupracujú v hospodárskej, sociálnej, politickej a bezpečnostnej oblasti a ich spoločným cieľom je zabezpečiť mier, bezpečnosť a trvalo udržateľný rozvoj a prosperitu. Vlády oboch krajín sa pravidelne stretávajú a spolupracujú na podpore multikulturalizmu, zrovnoprávnenia pohlaví a zaoberajú sa otázkami Parížskej dohody o zmene klímy.⁹⁵

Čo sa týka britsko-kanadských vzťahov, rovnako ako tie s Francúzskom, sú veľmi pozitívne a blízke, čo možno potvrdiť faktom, že kráľovnou Kanady aj Veľkej Británie je Alžbeta II. V posledných rokoch je prioritou oboch krajín bezpečnosť, ktorá zahŕňa spravodajskú službu a vojenskú spoluprácu v Afganistane a Líbyi.⁹⁶

5.5 Súčasná situácia a problémy provincie

Súčasná situácia v provincii Quebec nie je pre rozvoj multikulturalizmu príliš priaznivá. Aj napriek tomu, že svoju politiku označujú za politiku interkulturalizmu a zaoberajú sa prijatím a interakciou medzi rôznymi etnickými skupinami, rovnosť medzi týmito skupinami neexistuje. Rozmanitosť je síce tolerovaná a podporovaná, avšak francúzština a francúzska kultúra sa stále považujú za nadradené prvky provincie.

⁹⁵ Neznámy autor. Canada-France Relations [elektronický zdroj]. Kanada, 2018, [cit. 2019-02-14]. Dostupné na: https://www.canadainternational.gc.ca/france/bilateral_relations_bilaterales/canada_france.aspx?lang=eng

⁹⁶ Neznámy autor. Canada and the United Kingdom relations [elektronický zdroj]. Kanada, 2018, [cit. 2019-02-14]. Dostupné na: https://www.canadainternational.gc.ca/united_kingdom-royaume_uni/bilateral_relations_bilaterales/index.aspx?lang=eng

V roku 1981 vytvorilo Ministerstvo pre kultúrne spoločenstvá a migráciu plán s názvom *Autant de façons d'être Québécois*, čo v preklade znamená „Quebecčan – všetci a každý“. Cieľom plánu bolo:

- rozvíjať kultúrne spoločenstvá a zabezpečiť zachovanie ich jedinečnosti,
- podporiť francúzske hovoriace obyvateľstvo v prispievaní do Quebeckého kultúrneho rozvoja
- a uľahčiť integráciu skupín do spoločnosti v štáte Quebec.⁹⁷

V roku 1984 bola vytvorená Rada pre kultúrne spoločenstvá a migráciu, ktorá sa neskôr premenovala na Radu pre medzi kultúrne vzťahy. Úlohou rady bolo informovať ministra o plánovaní a vykonávaní politík, ktoré sa týkali kultúrnych komunit a prisťahovalectva. Rovnako sa zaoberali aj výskumom v multikultúrnej oblasti, ako napríklad začlenením migrantov do spoločnosti.⁹⁸

V roku 1986 bola vydaná deklarácia, ktorá odsudzovala rasizmus a rasovú diskrimináciu. Rovnako zaväzovala vládu podporovať každého obyvateľa Quebecu v účasti na hospodárskom, sociálnom a kultúrnom rozvoji provincie bez ohľadu na farbu pleti, náboženstvo či etnický a národný pôvod.⁹⁹

V roku 1990 bola uverejnená Biela kniha s názvom "Let's Build Quebec Together: Policy Statement on Immigration and Integration", v ktorej boli posilnené 3 zásady vlády:

- Quebec je frankofónnou spoločnosťou,
- Quebec je demokratickou spoločnosťou, od ktorej sa očakáva, že všetci budú prispievať k verejnému životu
- a Quebec je pluralitnou spoločnosťou, ktorá rešpektuje rôznorodosť kultúr.¹⁰⁰

⁹⁷ BROSSEAU, Laurence – DEWING, Michael. Canadian Multiculturalism [elektronický zdroj]. Kanada, 2018, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: https://lop.parl.ca/sites/PublicWebsite/default/en_CA/ResearchPublications/200920E#a2-4-6

⁹⁸ BROSSEAU, Laurence – DEWING, Michael. Canadian Multiculturalism [elektronický zdroj]. Kanada, 2018, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: https://lop.parl.ca/sites/PublicWebsite/default/en_CA/ResearchPublications/200920E#a2-4-6

⁹⁹ Neznámy autor. Déclaration du gouvernement du Québec sur les relations interethniques et interraciales [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <http://www.quebecinterculturel.gouv.qc.ca/fr/lutte-discrimination/declaration-relations.html>

¹⁰⁰ Québec (Province) - Ministère des communautés culturelles et de l'immigration., Let's Build Québec Together: Vision, a Policy Statement on Immigration and Integration. 1.vyd. Direction des communications of the Québec Ministère des communautés culturelles et de l'immigration du Québec, 1990, s.88. ISBN 978-2550213581

Národné zhromaždenie prijalo v roku 2005 právne predpisy, na základe ktorých bolo vytvorené Ministerstvo pre migráciu a kultúrne spoločenstvá. Medzi hlavné funkcie ministerstva patrí:

- podpora kultúrnych spoločenstiev s cieľom uľahčiť im integráciu do spoločnosti,
- podpora pluralizmu
- a podpora užších medzikultúrnych vzťahov medzi obyvateľmi Quebecu.

V roku 2007 bola založená komisia, ktorej úlohou bolo usídľovanie menšín, najmä náboženských. Komisiu viedol Gérard Bouchard a Charles Taylor. Podľa ich slov by mali byť politiky sekularizmu a interkulturalizmu jasne definované. Takisto predložili niekoľko návrhov a odporúčaní týkajúcich sa integrácie prisťahovalcov do spoločnosti, zlepšovania porozumenia medzi odlišnými kultúrami a boji proti nerovnosti a diskriminácii.¹⁰¹

O rok neskôr, v roku 2008, vláda vydala ďalší zákon pre podporu zapojenia kultúrnych skupín v účasti na rozvoji Quebecu. Stanovené boli 3 smerovania vlády:

- bojovať proti diskriminácii a predsudkom,
- riešiť všetky formy diskriminácie a zabezpečiť, aby bola v inštitúciách zastúpená každá etnická či náboženská skupina,
- zabezpečiť súdržnosť a komplementaritu v boji proti predsudkom diskriminácii.¹⁰²

V roku 2017 bolo ministerstvo premenované na Ministerstvo pre prisťahovalectvo, rozmanitosť a začlenenie. O dva roky neskôr, v roku 2016, vydala vládu novú politiku s názvom „*We are Quebec*“ a plán, ktorý stanovil 4 ciele politiky na nasledujúce obdobie:

- využívanie strategických výhod trvalej a dočasnej migrácie,
- umožniť prisťahovalcom rýchlo a účinne dokončiť imigračný proces,
- posilňovať dôveru a solidaritu medzi ľuďmi rôzneho pôvodu
- a snažiť sa o rovnosť prostredníctvom spolupráce s lídrami iných komunít, regiónov či krajín.

¹⁰¹ BROSSEAU, Laurence – DEWING, Michael. Canadian Multiculturalism [elektronický zdroj]. Kanada, 2018, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: https://lop.parl.ca/sites/PublicWebsite/default/en_CA/ResearchPublications/200920E#a2-4-6

¹⁰² Direction des politiques et programmes d'intégration, de régionalisation et de relations interculturelles, ministère de l'Immigration et des Communautés culturelles. Diversity: An Added Value Government policy to promote participation of all in Québec's development [elektronický zdroj]. Kanada, 2008, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: http://www.midi.gouv.qc.ca/publications/fr/dossiers/PolitiqueFavoriserParticipation_Synthese_en.pdf

Dňa 18. októbra 2017 bol schválený zákon na podporu dodržiavania štátnej náboženskej neutrality. Tento zákon stanovuje postupy pre poskytovanie a prijímanie služieb od verejných organizácií.¹⁰³

V čom ale vlastne spočíva problém provincie Quebec? Už od počiatku formovania štátu artikulovalo svoje požiadavky silné nacionalistické hnutie, ktorého hlavným cieľom bolo zachovanie si kultúry a jazyka, v dôsledku čoho bolo podporované používanie francúzštiny nie len vo verejných inštitúciách, ale rovnako aj v školách alebo pri udeľovaní občianstva. Z toho vyplýva, že aj keby si chcela menšina uchovať svoje tradície, kultúru či jazyk minimálne na rovnakej úrovni ako frankofónna spoločnosť, museli by mať na to dostatočné kompetencie. Vzhľadom na to, že minoritné skupiny takými kompetenciami nedisponujú, zachovanie ich kultúry a jazyka je veľmi ťažké a tým pádom sú ohrozené. Dôležité je však poznamenať, že bez toho, aby bol vytvorený istý politický orgán, ktorý disponuje rozhodovacou právomocou, by si ani frankofónne spoločenstvo nezachovalo svoju kultúru či jazyk. V 60. rokoch prešla Kanada silnou anglickizáciou. To sa samozrejme Quebecu nepáčilo a otvorene sa postavili proti. Odpoveďou na danú situáciu bolo zavedenie politiky multikulturalizmu, ktorá zaručila Quebecčanom zachovanie si svojej kultúry a postavenia. Odjakživa bol Quebec silne katolícky orientovaným a konzervatívnym štátom, čo sa však v súčasnosti povedať nedá.¹⁰⁴

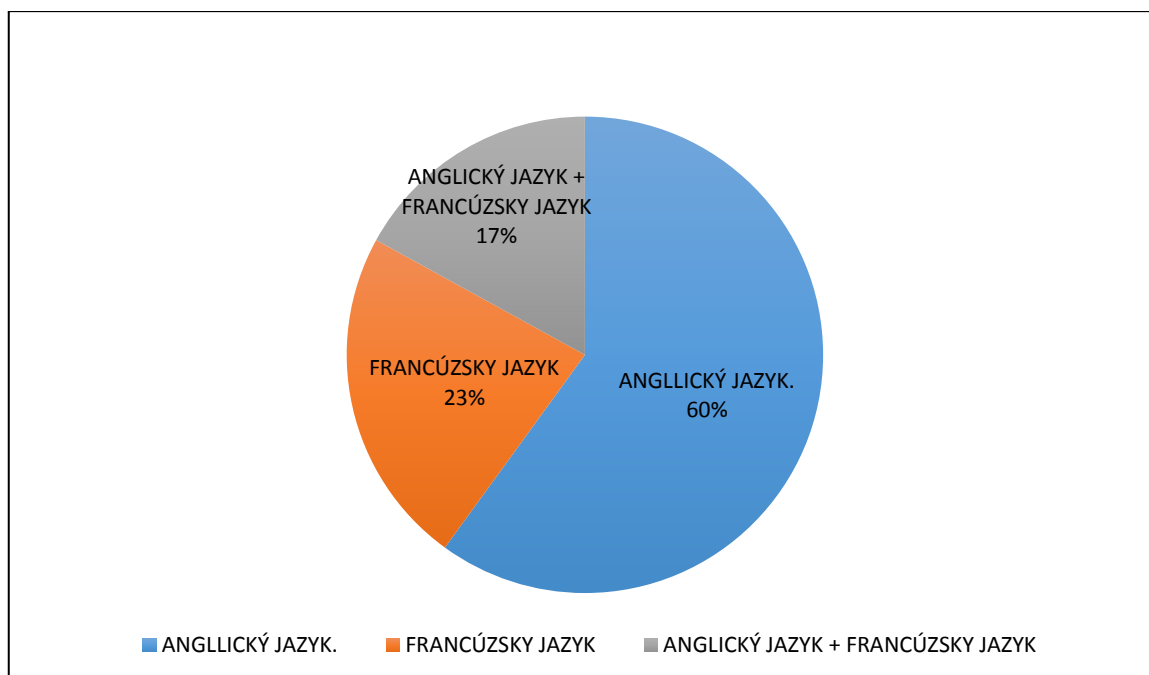
Aj napriek tomu, že liberalizácia výrazne dopomohla k tomu, že kedysi veľmi silný frankofónny vplyv slabne, odborníci stále považujú problém jazyka za najväčší problém provincie. Na grafe č.3 môžeme vidieť, že 60% kanadskej populácie rozpráva anglickým jazykom, zatiaľ čo po francúzsky iba niečo cez 23% obyvateľov. Zvyšných 17% rozpráva nie len po francúzsky, ale aj po anglicky. Zatiaľ čo v iných častiach Kanady to nie je problém, v Quebecu, najmä v meste Montreal, prichádza v súvislosti s jazykom ku konfliktom, aj napriek tomu, že oficiálnym jazykom provincie Quebec je francúzština.¹⁰⁵

¹⁰³ BROSSEAU, Laurence – DEWING, Michael. Canadian Multiculturalism [elektronický zdroj]. Kanada, 2018, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: https://lop.parl.ca/sites/PublicWebsite/default/en_CA/ResearchPublications/200920E#a2-4-6

¹⁰⁴ KYMLICKA, W. Multikulturalismus und Demokratie: Über Minderheiten in de Staaten und Nationen, 1.vyd. Europäische Verlagsanstalt, 1999, str.112. ISBN 978-3434530466

¹⁰⁵ WILLIAMS, Mark. Quebec's Language Conflict [elektronický zdroj]. Kanada, 2012, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://global-lingo.com/quebecs-language-conflict/>

Graf č.3: Množstvo kanadskej populácie hovoriacej anglickým alebo francúzskym jazykom

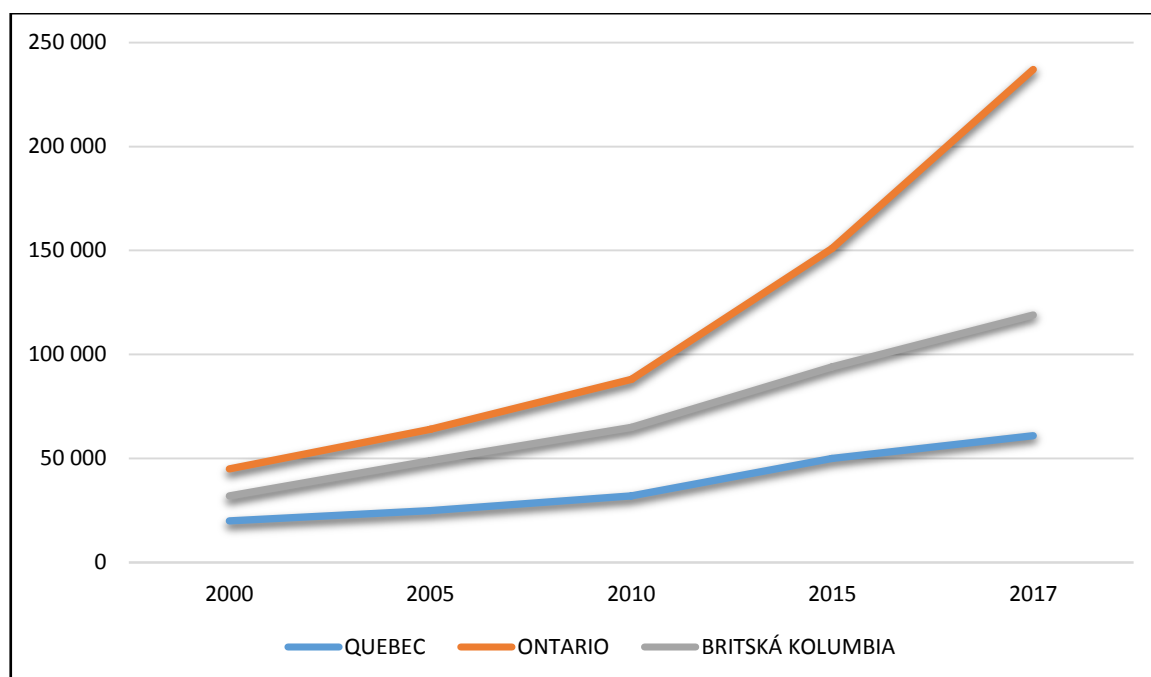
Zdroj: Dostupné na internete: <https://global-lingo.com/quebecs-language-conflict/>

Otázka jazyka bola už takmer zabudnutá, dokým sa na obálke časopisu *L'actualité* neobjavila žaba s nápisom „Ici, on parle English“, čo v preklade znamená „Tu rozprávame po anglicky“. Politik Pierre Cruzi sa vyjadril, že ak bude Montreal bilingválnym mestom, nebude to dobré pre nikoho žijúceho v Quebecu. Práve preto je podľa neho potrebné zabrániť rozširovaniu sa angličtiny a to pomocou zákona. Podľa návrhu zákona o francúzskom jazyku by mali všetky deti navštevovať základné a stredné školy s vyučujúcim jazykom francúzskym.¹⁰⁶ Jedným z ďalších problémov provincie Quebec je úbytok študentov. Podľa grafu č.4 sa viac študentov hlási na školy v Ontáriu a v Kolumbii. Podľa odborníkov je tento jav spôsobený najmä frankofónnou orientáciou provincie Quebec, kvôli ktorej väčšina študentov uprednostní štúdium v anglickom jazyku v inej časti Kanady. Podľa údajov z roku 2017 sa počet zahraničných študentov študujúcich na univerzitách v Quebecu znížil z 17% na 12%.¹⁰⁷

¹⁰⁶ WILLIAMS, Mark. Quebec's Language Conflict [elektronický zdroj]. Kanada, 2012, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://global-lingo.com/quebecs-language-conflict/>

¹⁰⁷ RASTELLO, Sandrine. In Global War for Talent, Language Becomes a Hurdle for Quebec [elektronický zdroj]. Spojené štáty americké, 2019, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-01-02/in-global-war-for-talent-language-becomes-a-hurdle-for-quebec>

Graf č.4: Počet zahraničných študentov študujúcich na univerzitách v Kanade

Zdroj: Dostupné na internete: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-01-02/in-global-war-for-talent-language-becomes-a-hurdle-for-quebec>

Na základe grafu č.4 môžeme s určitosťou povedať, že počet študentov, ktorí chcú študovať na univerzitách v provincii Quebec, sa znižuje, zatiaľ čo záujem o štúdium v Ontariu neustále rastie. Na to, aby vláda zatriktívnila štúdium v Quebecu, sa rozhodla, že zavedie štúdium nie len vo francúzskom jazyku ale aj v anglickom jazyku. Pre krajinu je totiž dôležité, aby ľudia, ktorí vyštudujú akúkoľvek quebeckú univerzitu, zostali na domácom pracovnom trhu.¹⁰⁸

¹⁰⁸ RASTELLO, Sandrine. In Global War for Talent, Language Becomes a Hurdle for Quebec [elektronický zdroj]. Spojené štáty americké, 2019, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-01-02/in-global-war-for-talent-language-becomes-a-hurdle-for-quebec>

6. Súčasná politická situácia v Kanade

Kanada je 11.najväčšou ekonomikou sveta v závislosti od hrubého domáceho produktu. Je členom skupiny G7 a Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj a je považovaná za jednu z najstabilnejších ekonomík sveta. Kanada je parlamentnou demokraciou s vlastnými sociálnymi a politickými inštitúciami. Systém riadenia je veľmi podobný modelu Spojených štátov amerických s tým rozdielom, že Kanada disponuje vlastnými ekonomickými inštitúciami. V roku 2013 bola Kanada vyhlásená za jednu z krajín s najstabilnejšou vládou.¹⁰⁹

6.1 Súčasný kanadský premiér – Justin Trudeau

Justin Pierre James Trudeau sa narodil 25. decembra 1971 v Ottawe a je synom bývalého premiéra kanady Pierra Trudeaua. Už ako malý chlapec vyrastal v politickom prostredí. Jeho otec bol premiérom a starý otec, Jimmy Sinclair, bol federálnym ministrom vlády. Ako malý navštevoval školu Jean-de-Brébeuf, rovnako ako jeho otec. Na univerzite McGill bol členom debatného krúžku a dobrovoľník v študentskom centre proti sexuálnemu násiliu. V roku 1994 vyštudoval odbor „anglická literatúra“ a získal bakalársky titul. Krátko potom sa rozhodol prerušiť štúdium a stal sa snowboardovým inštruktorom v meste Whistler. Nakoniec sa však vrátil k štúdiu na univerzite v Britskej Kolumbii a získal ďalší bakalársky titul – učiteľ/pedagóg. Tejto profesii sa začal venovať ako zastupujúci učiteľ v meste Coquitlam v Britskej Kolumbii, neskôr ako učiteľ francúzštiny a matematiky na súkromnej škole a nakoniec ako učiteľ na štátnej Základnej škole Sira Winstona Churchilla vo Vancouveri.

Trudeauov život bol poznačený dvoma tragédiami. V roku 1998 zomrel pri lyžovačke jeho brat Michel, ktorého zavalila lavína. O dva roky neskôr, v roku 2000, zomrel jeho otec na rakovinu prostaty. Práve po smrti jeho otca sa začalo špekulovať, či neprehodnotí svoju učiteľskú kariéru a nestane sa politikom. Domnienky verejnosti a novinárov sa začali potvrdzovať krátko po tom, čo nedokončil štúdium na dvoch vysokých školách a začal sa venovať advokátskej praxi.¹¹⁰

¹⁰⁹ Neznámy autor. Canadian economy and political stability [elektronický zdroj]. Kanada, 2015, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://studynovascotia.ca/canadian-economy-political-stability/>

¹¹⁰ AZZI, Stephen. Justin Trudeau [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/justin-trudeau>

Do roku 2006 nebol Trudeau v politickej sfére aktívny. To sa však zmenilo, keď chcel pomôcť Tomovi Axworthyovi krátko po tom, čo boli liberáli porazení vo voľbách. Justin bol zvolený za predsedu komisie v oblasti riešenia otázok mladistvých. V roku 2007 pomohol liberálom vyhrať vo voľbách v Papineau. Vzhľadom na to, že je Papineau silne frankofónnym mestom, obyvatelia považovali Justina Trudeaua za nepriateľa, rovnako ako jeho otca. Práve z tohto dôvodu získala konzervatívna strana vo voľbách v roku 2008 viac hlasov a tým aj moc v menšinovej vláde.

V roku 2009 sa stal lídrom liberálnej strany Michael Ignatieff, ktorý vymenoval Trudeaua za politického poradcu strany pre mládež a multikulturalizmu a o rok neskôr za poradcu pre mládež, občianstvo a imigráciu. V roku 2011 liberálna strana zažila najhoršie obdobie od svojho vzniku. Mnohí predpokladali, že sa strana rozpadne a po odstúpení predsedu strany Ignatieffa sa k tomu aj schyľovalo. Členovia strany, rovnako ako menšinová verejnosť vzhliadali k Trudeauovi a dúfali, že sa ujme pozície predsedu. Väčšina však pochybovala o jeho schopnostiach viesť stranu, čo mu dávali aj výrazne najavo. Trudeau sa však nevzdal a vyzval konzervatívneho senátora Patricka Brazeaua na zápas. Zápas sa mal odohrať v boxovacom ringu a cieľom bolo podporiť fond pre výskum rakoviny. Samotný Trudeau povedal, že ho ľudia často podceňujú a práve týmto zápasom im chce dokázať, že by ho mali brať serióznejšie. Mnohí sa obávali, že Trudeau by mohol byť v ringu zranený, keďže Brazeau vlastní čierny pás v karate. To však nevedeli, že samotný Trudeau je amatérsky boxer a poctivo sa na zápas pripravoval.¹¹¹ V marci 2012, Trudeau zápas vyhral po tom, čo rozhodca ukončil zápas v treťom kole. Vďaka benefičnému zápasu vyzbierali pre fond takmer 200 000 dolárov.¹¹²

V októbri 2012 spustil Trudeau svoju kampaň za predsedu liberálnej strany. Zkrátka si získal dôveru verejnosti a výraznú popularitu až natoľko, že v apríli 2013 vyhral s 80% hlasov.¹¹³ Politickí súper aj napriek tomu Trudeaua naďalej podceňovali a robili všetko pre to, aby silný politický tlak nezvládol. Keď sa začali prvé politické

¹¹¹ AZZI, Stephen. Justin Trudeau [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/justin-trudeau>

¹¹² FARIS, Nick. The fight: How Justin Trudeau outclassed Patrick Brazeau five years ago in a boxing match for the ages [elektronický zdroj]. Kanada, 2017, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://nationalpost.com/news/canada/the-fight-how-justin-trudeau-outclassed-patrick-brazeau-five-years-ago-in-a-boxing-match-for-the-ages>

¹¹³ CLARKSON, Stephen – AZZI, Stephen – McCall, Christina M. Liberal Party [elektronický zdroj]. Kanada, 2012, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/liberal-party>

debaty ohľadom postu nového kanadského premiéra, nezaháľali. Po dlhé roky bolo zvykom, že sa vysielali dve debaty kandidátov, v anglickom a francúzskom jazyku. Avšak strany kandidujúce proti Trudeauovi sa dohodli, že debát bude päť. Týmto krokom sa snažili zneistiť Trudeaua a dostať ho pod tlak. To sa im však nepodarilo a liberálna strana viedla solídnu a účinnú kampaň. Sľúbili, že nastane zmena. Zmeny sa týkali legalizácie marihuany, prijatia sýrskych utečencov a infraštruktúry.¹¹⁴

V októbri 2015, vyhrala liberálna strana, na čele s Justinom Trudeauom, voľby a získalo 184 z 338 miest vo vláde.¹¹⁵ Trudeau, ako kanadský premiér, začal so svojou prácou veľmi rýchlo. Ako prvý premiér zostavil Kabinet z rovnakého počtu mužov a žien, dodržal predvolebný sľub a prijal takmer 40 000 sýrskych utečencov, vytvoril plán pre uhlíkovú daň do roku 2018 a legalizoval marihuanu. Dôležitým multikultúrnym krokom bolo Trudeauove ospravedlnenie sa za tri historické kanadské omyly:

- rozhodnutie Ottawy z roku 1914 nepovoliť vstup do krajiny cestujúcim z východnej Ázie,
- zneužívanie študentov rezidenčnej školy v Newfoundlande
- a diskrimináciu zo strany federálnej vlády voči štátnym zamestnancom na základe ich sexuálnej orientácie.¹¹⁶

6.2 Súčasná multikultúrna politika Kanady

Na základe Multikultúrneho Aktu, ktorý bol prijatý v roku 1988 s cieľom zachovania a posilnenia multikulturalizmu v Kanade, vydáva každoročne kanadská vláda správu o kanadskom multikulturalizme.

V roku 2016 boli po 10 rokoch po prvý krát zozbierané dáta ohľadom multikultúrneho života v Kanade. Podľa štatistík sa za posledné roky výrazne zvýšil prílev migrantov a v súčasnosti na kanadskom území žije približne 250 rôznych etnických skupín, pričom najviac ich pochádza z Toronta, Vancouveru a Montrealu. Najväčšími etnickými skupinami sú migranti z južnej Ázie, Číny a černosí, čo predstavuje 22%

¹¹⁴ AZZI, Stephen. Justin Trudeau [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/justin-trudeau>

¹¹⁵ Neznámy autor. Justin Trudeau [elektronický zdroj]. Kanada, 2015, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://pm.gc.ca/eng/prime-minister-justin-trudeau>

¹¹⁶ AZZI, Stephen. Justin Trudeau [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/justin-trudeau>

celkovej Kanadskej populácie. Takmer 80% Kanadčanov si myslí, že etnická a kultúrna rôznorodosť sú symbolom Kanady a práve to robí Kanadu modernou krajinou. Samozrejme, multikulturalizmus má aj svojich odporcov a podľa prieskumov, až 62% opýtaných sa obáva rasizmu., čo potvrdzujú aj údaje polície, ktoré v roku 2016 zaznamenali zvýšenie rasistických útokov až o 4%. Napadnutými skupinami boli najmä černosí, židia a moslimovia.

Každoročne sú v parlamente prezentované výsledky tejto správy s ohľadom na federálne inštitúcie a výsledky, ktoré v oblasti multikulturalizmu dosiahli. Táto správa je rozdelená na 2 časti. Prvá časť obsahuje dosiahnuté výsledky multikultúrneho programu a nástroje, ktoré boli na ich dosiahnutie použité. V druhej časti sú prezentované výsledky federálnych inštitúcií.

Multikultúrny program sa snaží o dosiahnutie troch základných cieľov:

- vybudovať spoločnosť, ktorá bude podporovať medzikultúrne a medzináboženské porozumenie; rešpektovanie demokratických hodnôt; podpora rovnakých príležitostí pre všetkých jednotlivcov akéhokoľvek pôvodu,
- zlepšiť schopnosť inštitúcií reagovať na potreby rôznorodej spoločnosti tým, že bude politika multikulturalizmu implementovaná priamo do inštitúcií,
- aktívne sa zapájať do diskusií o multikulturalizme na medzinárodnej úrovni; podporovať kanadský model multikulturalizmu a prispievať k medzinárodnému politickému dialógu o otázkach súvisiacich s multikulturalizmom.¹¹⁷

Na to, aby boli ciele splnené, si vláda stanovila, v ktorých 4 základných oblastiach bude tento program implementovaný:

- Granty a príspevky – poskytuje príspevky na financovanie podujatí a projektov.
- Verejná propagácia – vzdelávania verejnosti o iniciatívach týkajúcich sa multikulturalizmu. Patria sem rôzne projekty a udalosti ako napríklad mesiac ázijského dedičstva či deň multikulturalizmu. Cieľom je zvýšiť povedomie, porozumenie a najmä o záujem riešenia multikultúrnej otázky.

¹¹⁷ Her Majesty the Queen in Right of Canada. Annual Report on the Operation of Canadian Multiculturalism Act 2016-2017 [elektronický zdroj]. Kanada, 2018, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://www.canada.ca/en/canadian-heritage/corporate/publications/plans-reports/annual-report-canadian-multiculturalism-act-2016-2017.html>

- Podpora federálnych a verejných inštitúcií – vznikla sieť, kde si všetky inštitúcie môžu vymenia osvedčené rady či postupy na implementáciu multikultúrneho zákona do praxe.
- Domáca a medzinárodná angažovanosť – podporuje kanadskú spolupatričnosť a účasť na medzinárodných dohodách akými sú napríklad Medzinárodný dohovor o odstránení rasovej diskriminácie a Medzinárodná asociácia pre pamiatku holokaustu.¹¹⁸

Pod záštitou Kanadského dedičstva bol vytvorený Fond Kanada 150, ktorý vznikol pri príležitosti 150. výročia krajiny.¹¹⁹ Cieľom je podmaniť kanadskú spoločnosť, aby sa zúčastňovala na miestnych, regionálnych a národných oslavách, ktoré prispievajú k budovaniu kanadskej hrdosti. Fond sa zameria na projekty, ktoré podporovali rozmanitosť, začlenenie do spoločnosti, budovanie spoločných záujmov a vzťahov. Z viac ako 1 700 projektov sa až 953 zameria na rozmanitosť a 663 na pôvodných obyvateľov.¹²⁰

Kanadská vláda nadviazala počas svojej existencie medzinárodné kontakty s mnohými krajinami. Azda najvýznamnejším partnerom sú Spojené štáty americké, s ktorými majú uzatvorených niekoľko dohôd. Poslednou dohodou je zmluva NAFTA, ktorá bude premenovaná na zmluvu USMCA. Ďalším silným partnerom Kanady je Európska únia, s ktorou naposledy uzatvorili Komplexnú hospodársku a obchodnú dohodu CETA, ktorá nadobudla účinnosť 21. septembra 2017.¹²¹

¹¹⁸ Her Majesty the Queen in Right of Canada. Annual Report on the Operation of Canadian Multiculturalism Act 2016-2017 [elektronický zdroj]. Kanada, 2018, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://www.canada.ca/en/canadian-heritage/corporate/publications/plans-reports/annual-report-canadian-multiculturalism-act-2016-2017.html>

¹¹⁹ Neznámy autor. Canada 150 Community Infrastructure Program [elektronický zdroj]. Kanada, 2018, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://www.wd-deo.gc.ca/eng/18872.asp>

¹²⁰ Her Majesty the Queen in Right of Canada. Annual Report on the Operation of Canadian Multiculturalism Act 2016-2017 [elektronický zdroj]. Kanada, 2018, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://www.canada.ca/en/canadian-heritage/corporate/publications/plans-reports/annual-report-canadian-multiculturalism-act-2016-2017.html>

¹²¹ LIPKOVÁ, Ľudmila. Katedra medzinárodných ekonomických vzťahov a hospodárskej diplomacie EU BA, Dolnozemska 1/b, Bratislava. Svetová ekonomika. 2018-13-11. Prednáška.

ZÁVER

Cieľom záverečnej diplomovej práce bolo priblížiť a vysvetliť multikutúrnú politiku bývalého kanadského premiéra Pierra Trudeaua, so zameraním sa na pochopenie pojmu multikulturalizmus. V teoretickej časti diplomovej práce sme sa sústredili na základnú charakteristiku, princípy a prúdy multikulturalizmu, takisto ako na historickú perspektívu vývoja multikulturalizmu v Kanade, ktorej sled udalostí je dôležitý pre pochopenie kanadsko-francúzskych a kanadsko-britských vzťahov. Ako kolonizátorské krajiny mali na vývoj Kanady výrazný vplyv, či už po ekonomickej, sociálnej či kultúrnej stránke. Rokmi kolonizovania sa Kanada formovala v rozmanitú multikutúrnú spoločnosť, ktorou je dnes. Vplyv Francúzska a Veľkej Británie je badateľný po všetkých stránkach života v Kanade. Azda najväčšou badateľnou charakteristikou, ktorú po sebe zanechali roky kolonizácie, je spoločnosť, ktorá je nie len anglofónna, ale rovnako aj frankofónna. Prvky anglickej a francúzskej kolonizácie možno badať aj na školskom či politickom systéme krajiny. Nakoľko je Kanada naozaj bohatou multikutúrnou spoločnosťou, menšinové zastúpenie tu majú aj iné národnostné či náboženské skupiny, ktoré do krajiny začali prichádzať najmä po druhej svetovej vojne. Teoretická časť diplomovej práce je venovaná aj zakladateľovi liberálneho multikulturalizmu v Kanade Pierrovi Trudeauovi, vďaka ktorému sa kanadská spoločnosť vyformovala do podoby, ktorou je dnes. Približne od roku 1971, odkedy sa snažil presadzovať politiku rozmanitosti a rôznorodosti, kanadská spoločnosť výrazne napredovala. Keď bol v roku 1988 prijatý Multikutúrny akt, národnostné a náboženské skupiny, rovnako ako jednotlivci, zmenu politického riadenia krajiny otvorene vítali. Aj napriek tomu však v krajine existovali provincie, ktoré zmeny nepovažovali za správne. Jednou z nich je provincia Quebec, ktorú sme si vybrali ako praktický príklad, na ktorom možno ukázať, že multikutúrna spoločnosť môže mať aj svoje záporné stránky. Quebec, ktorý si chcel zachovať svoju vlastnú identitu, práva, slobody a najmä francúzsku kultúru, do dnešného dňa bojuje proti multikulturalnosti v provincii. Otázkou teda zostáva, či je Quebec schopný akceptovať fakt, že Kanada je multikutúrnou spoločnosťou a naplno sa tomu odovzdať? Aj takéto otázky musí riešiť súčasný premiér Kanady, syn zakladateľa kanadského liberálneho multikulturalizmu, Justin Trudeau. Justin Trudeau ide v šľapajach svojho otca a snaží sa udržať kanadu naďalej multikutúrnou krajinou. Ako premiér sa postaral o to, aby vláda každoročne vydala správa ohľadom kanadskej multikulturality, problémoch s ňou spojenými, dosiahnutých výsledkoch či prognózach do budúcnosti. Správa, ktorá bola po prvý krát

zverejnená za rok 2015, je rozdelená na dve časti. Prvá časť prezentuje výsledky multikultúrneho programu a druhá časť sa zaoberá výsledkami federálnych inštitúcií a nástrojmi, ktoré použili na dosiahnutie multikultúrnych cieľov, ktoré im zákon ukladá ako povinné.

Z práce vyplynulo niekoľko dôležitých poznatkov:

- cieľom multikulturalizmu je vytvorenie pluralitnej spoločnosti, ktorá sa skladá nie len z rôznych etnických či náboženských skupín, ale rovnako aj z iných minoritných skupín akými sú napríklad ťažko chorí, zdravotne ťažko postihnutí či homosexuálne orientovaní,
- multikultúrna kanadská spoločnosť sa vyvíja už 14 000 rokov, avšak najväčší podiel na vytvorení multikultúrnej spoločnosti krajiny mala francúzska a britská kolonizácia v rokoch 1534 až 1931, kedy do krajiny prichádzal najväčší počet migrujúcich, rovnako ako medzivojnové a povojnové obdobie, kedy v Kanade hľadali útočisko a začiatok nového života tisíce ľudí z celého sveta,
- Pierre Trudeau sa zaslúžil o to, že je Kanada multikultúrnou spoločnosťou a jednotlivé rozdielne etnické, náboženské a sociálne skupiny nie sú v krajine diskriminované,
- provincia Quebec je najväčšou frankofónnou provinciou v Kanade a problémy, ktoré v provincii sú, sú spojené najmä s jazykom,
- súčasná kanadská vláda multikulturalizmus podporuje a snaží sa ľudí viesť k multikultúrnemu mysleniu nie len na národnej ale aj medzinárodnej úrovni.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

1. CONRAD, Margaret – FINKEL, Alvin. History of the Canadian Peoples 1867 to the Present, Vol. 2. 5.vyd. Pearson Education Canada, 2008. s.544 ISBN 978-0-321-27008-5.
2. DALE, Ronald J. The Fall of New France: How the French Lost a North American Empire 1754–1763. 1.vyd. Formac Publishing Ltd, 2004. s. 96 ISBN 978-1550288407
3. FLADMARK, K. R..Alternate Migration Corridors for Early Man in North America : American Antiquity. 1. vyd. Cambridge : Cambridge University Press, 1979. s. 55-69. ISBN 102307279189.
4. FLEISCHNER, Jennifer. The Inuit: People of the Arctic (Native Americans). 1.vyd. Millbrook Press, 1995. s. 64. ISBN 978-1562945879
5. FRENTZOS, Christos G. - THOMPSON, Antonio S..The Routledge Handbook of American Military and Diplomatic History: The Colonial Period to 1877. 1.vyd. Routledge, 2017. s. 424 ISBN 978-0415533805
6. GRENIER, John. The Far Reaches Of Empire: War in Nova Scotia, 1710–1760. 1.vyd. University of Oklahoma Press, 2008. s. 288 ISBN 978-0-8061-3876-3.
7. HART-DAVIS, Adam. History: From the Dawn of Civilization to the Present Day. 3.vyd. DK Publishing, 2015. s. 620 ISBN 978-0-7566-9858-4
8. HOLDSWORTH, Deryck W. - KERR, Donald P. Historical Atlas of Canada: Volume III: Addressing the Twentieth Century. 1.vyd. University of Toronto Press, Scholarly Publishing Division, 1990, s.197. ISBN 978-0802034489
9. CHAMBERS, Edward J. Historical Statistics of Canada [elektronický zdroj]. Spojené štáty americké, 2011, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: <https://www.cambridge.org/core/journals/journal-of-economic-history/article/historical-statistics-of-canada-edited-by-urquhart-m-c-and-buckley-k-a-h-toronto-macmillan-of-canada-1965-pp-xv-672-1500/F836FC56A740AF497AC868C7A1974779#fndtn-information>

10. IMBRIE, John – IMBRIE PALMER, Katherine. Ice Ages: Solving the Mystery. 1.vyd. Harvard University Press, 1986. s. 224. ISBN 978-0674440753
11. INNIS, Harold – Ray, Arthur. The Fur Trade in Canada: An Introduction to Canadian Economic History 1999. 1.vyd. University of toronto Press, 1999. s. 496. ISBN 978-0802081964
12. IRVIN, Benjamin H. Samuel Adams: Son of Liberty, Father of Revolution.1.vyd. Oxford University Press, 2002. s.176 ISBN978-0195132250BUMSTED, J. M. The Peoples of Canada: A Post-Confederation History. 2.vyd. Oxford University Press, 2004, s. 656. ISBN 978-0195416909
13. KYMLICKA, W. Multikulturalismus und Demokratie: Über Minderheiten in de Staaten und Nationen, 1.vyd. Europäische Verlagsanstalt, 1999, str.112. ISBN 978-3434530466
14. LACOURSIÈRE, Jacques. Histoire populaire du Québec: De 1841 à 1896. III. 1.vyd. Septentrion edition, 1996. s. 270. ISBN 978-2-89448-066-3
15. LITALIEN, Raymonde - VAUGEOIS, Denis. Champlain: The Birth of French America.1.vyd. McGill-Queen's University Press, 2004. s. 412. ISBN 978-0773528505
16. MCILWRAITH, Thomas F. – MULLER, Edward K. North America: The Historical Geography of a Changing Continent. 2.vyd. Rowman & Littlefield Publishers. 2001. s.514 ISBN 978-1-4616-3960-2.
17. PICKETT, Margaret F. – PICKETT, Dwayne W. The European Struggle to Settle North America: Colonizing Attempts by England, France and Spain, 1521–1608. 1.vyd. McFarland & Company, 2011. s. 264. ISBN 978-0786459322
18. Québec (Province) - Ministère des communautés culturelles et de l'immigration,. Let's Build Québec Together: Vision, a Policy Statement on Immigration and Integration. 1.vyd. Direction des communications of the Québec Ministère des communautés culturelles et de l'immigration du Québec, 1990, s.88. ISBN 978-2550213581

19. RAUSCH, Jessice. The Canadians Aborigines : Výročná práca. Školiteľ: Herr Ipsen. Lichtenau, 2014. 27 s, 2017. 138 s
20. SWAYLAND, Sarah V. Immigration, Multiculturalism and National Identity in Canada, 1.vydBrill/Nijhoff, 1997, s. 58
21. United States. Foreign Agricultural Service. Foreign agriculture circular 1962. 1.vyd. Forgotten Books, 2017. s. 176. ISBN 978-1528296069
22. WOODCOCK, George. A Social History of Canada. 1.vyd. Penguin Books Ltd., 1990. s. 432. ISBN 978-0-14-010536-0

ZOZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJOV

1. AZZI, Stephen. Constitution Act, 1982 [elektronický zdroj]. Kanada, 2012, [cit. 2019-02-13].. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/constitution-act-1982>
2. AZZI, Stephen. Justin Trudeau [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2019-02-14]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/justin-trudeau>
3. BEACOCK FRYER, Mary. More battlefields of Canada [elektronický zdroj]. Kanada, 1996, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: https://books.google.sk/books/about/More_Battlefields_of_Canada.html?id=oSON8BTXZeIC&redir_esc=y
4. BELSHAW, John Douglas. Post War Immigration [elektronický zdroj]. Kanada, 2010, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: <https://opentextbc.ca/postconfederation/chapter/4-post-war-immigration/>
5. BERCUSON, David J. – KRUEGER, Ralph. R. a kol. The Late 20th and early 21st centuries [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2019, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Canada/The-late-20th-and-early-21st-centuries>
6. BERCUSON, David J. – MORTON, William Lewis a kol. Quebec separatism [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2019, [cit. 2019-03-10]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Canada/Quebec-separatism>
7. BOSWELL, Randy. "Putting Canada on the map: 16th-century globe that first labeled Great White North to be auctioned in U.K.". 1.vyd. [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, 2 s. [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <https://nationalpost.com/news/putting-canada-on-the-map-436-year-old-globe-that-first-labeled-great-white-north-to-be-sold-at-uk-auction>

8. BROSSEAU, Laurence – DEWING, Michael. Canadian Multiculturalism [elektronický zdroj]. Kanada, 2018, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: https://lop.parl.ca/sites/PublicWebsite/default/en_CA/ResearchPublications/200920E#a2-4-6

9. BURNET, Jean – DRIEDGER, Leo. Multiculturalism [elektronický zdroj]. Kanada, 2011, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/multiculturalism>

10. Canadian War Museum. Key Canadian Events [elektronický zdroj]. Kanada, 2015, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: <https://www.warmuseum.ca/firstworldwar/introduction/key-canadian-events/?anchor=37>

11. Canadian War Museum. The War's Impact on Canada [elektronický zdroj]. Kanada, 2015, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: <https://www.warmuseum.ca/firstworldwar/history/after-the-war/legacy/the-wars-impact-on-canada/>

12. CLARKSON, Stephen – AZZI, Stephen – McCall, Christina M. Liberal Party [elektronický zdroj]. Kanada, 2012, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/liberal-party>

13. COUTURE, Claude. Quebec [elektronický zdroj]. Kanada, 2007, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/quebec>

14. Direction des politiques et programmes d'intégration, de régionalisation et de relations interculturelles, ministère de l'Immigration et des Communautés culturelles. Diversity: An Added Value Government policy to promote participation of all in Québec's development [elektronický zdroj]. Kanada, 2008, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: http://www.midi.gouv.qc.ca/publications/fr/dossiers/PolitiqueFavoriserParticipation_Synthese_en.pdf

15. DUROCHER, René. Quiet Revolution [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-29]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/quiet-revolution>

16. Editorial Team. Nationalism, 1960s onwards: Multiculturalism [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-29]. Dostupné na: <http://canlitguides.ca/canlit-guides-editorial-team/nationalism-1960s-onwards-multiculturalism/>

17. FARIS, Nick. The fight: How Justin Trudeau outclassed Patrick Brazeau five years ago in a boxing match for the ages [elektronický zdroj]. Kanada, 2017, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://nationalpost.com/news/canada/the-fight-how-justin-trudeau-outclassed-patrick-brazeau-five-years-ago-in-a-boxing-match-for-the-ages>

18. FOOT, Richard – BUCKNER, P.A. Rebellions of 1837. [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2013, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/event/Rebellions-of-1837>

19. HALL, Roger D. – BERCUSON, David J. a kol. The interregnum: Progressive Conservative government, 1979-80 [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2019, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Canada/The-interregnum-Progressive-Conservative-government-1979-80>

20. KRUEGER, Ralph R. – NICHOLSON, Norman L. a kol. The Trudeau Years, 1968-84. [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2019, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Canada/The-Trudeau-years-1968-84>

21. HALL, Roger D. – KRUEGER, Ralph. R. a kol. Second Premiership [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2019, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Canada/Second-premiership>

22. HALL, Roger D. – NICHOLSON, Norman L. a kol. Government And Society [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2019, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Canada/Government-and-society#ref478161>

23. HARAJOVÁ, Alica. Multikulturalizmus - realita či idea? : Multiculturalism - reality or idea?. [online]. Sládkovičovo : Vysoká škola Danubius, 2015, roč. 3, č. 2, s. 1-13 [2018-7-10]. ISSN 1339-259X. Dostupné

na:<https://revue.vsdanubius.sk/sites/default/files/Harajov%C3%A1%20-%20MULTIKULTURALIZMUS%20%E2%80%93%20REALITA%20%C4%8C%20IDEA.pdf>

24. Her Majesty the Queen in Right of Canada. Annual Report on the Operation of Canadian Multiculturalism Act 2016-2017 [elektronický zdroj]. Kanada, 2018, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://www.canada.ca/en/canadian-heritage/corporate/publications/plans-reports/annual-report-canadian-multiculturalism-act-2016-2017.html>
25. History.com editors, Treaty of Paris [elektronický zdroj]. Spojené štáty americké, 2009, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <https://www.history.com/topics/american-revolution/treaty-of-paris>
26. HUDON, R. Québec Referendum (1980). [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-29]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/quebec-referendum-1980>
27. Hudson's Bay Company. Our History: People: Explorers: Samuel Hearne" [elektronický zdroj]. Kanada, 2016, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <http://www.hbcheritage.ca/people/explorers/samuel-hearne>
28. KALBACH, Warren E. Population of Canada [elektronický zdroj]. Kanada, 2006, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/population>
29. MARSH, James H. – BERTON, Pierre. War of 1812 [elektronický zdroj]. Kanada, 2012, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/war-of-1812>
30. MCGILLIVRAY, Brett. Quebec [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2019, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Quebec>
31. MOLNAR, Petra – ABELLA, Irving. Refugees [elektronický zdroj]. Kanada, 2006, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/refugees>

32. Neznámy autor. The Social and Cultural Impacts of Hosting the Olympic Games. [elektronický zdroj]. Spojené štáty americké, 2016, [cit. 2018-10-29]. Dostupné na: <https://www.aperianglobal.com/social-cultural-impacts-hosting-olympic-games/>
33. Neznámy autor. 150 Years of Immigration in Canada. [elektronický zdroj]. Kanada, 2018, [cit. 2018-10-29]. Dostupné na: <https://www150.statcan.gc.ca/n1/pub/11-630-x/11-630-x2016006-eng.htm>
34. Neznámy autor. Beaver Wars [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit.2018-10-7] Dostupné na: http://www.ohiohistorycentral.org/w/Beaver_Wars
35. Neznámy autor. Canada 150 Community Infrastructure Program [elektronický zdroj]. Kanada, 2018, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://www.wd-deo.gc.ca/eng/18872.asp>
36. Neznámy autor. Canada and the United Kingdom relations [elektronický zdroj]. Kanada, 2018, [cit. 2019-02-14]. Dostupné na: https://www.canadainternational.gc.ca/united_kingdom-royaume_uni/bilateral_relations_bilaterales/index.aspx?lang=eng
37. Neznámy autor. Canada-France Relations [elektronický zdroj]. Kanada, 2018, [cit. 2019-02-14]. Dostupné na: https://www.canadainternational.gc.ca/france/bilateral_relations_bilaterales/canada_france.aspx?lang=eng
38. Neznámy autor. Canadian economy and political stability [elektronický zdroj]. Kanada, 2015, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://studynovascotia.ca/canadian-economy-political-stability/>
39. Neznámy autor. Canadian Multiculturalism Policy, 1971 [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-29]. Dostupné na: <https://pier21.ca/research/immigration-history/canadian-multiculturalism-policy-1971>
40. Neznámy autor. Déclaration du gouvernement du Québec sur les relations interethniques et interraciales [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2019-02-

- 13]. Dostupné na: <http://www.quebecinterculturel.gouv.qc.ca/fr/lutte-discrimination/declaration-relations.html>
41. Neznámy autor. Der Kalte Krieg [elektronický zdroj]. Nemecko, 2006, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: <http://www.bpb.de/geschichte/zeitgeschichte/der-kalte-krieg/>
42. Neznámy autor. From Settlement to Confederation [elektronický zdroj]. Kanada, 2017, [cit. 2018-10-20]. Dostupné na: <https://www.justice.gov.nl.ca/just/prosect/guidebook/004.pdf>
43. Neznámy autor. Pierre Elliott Trudeau: Multiculturalism. [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-29]. Dostupné na: <http://www.canadahistory.com/sections/documents/Primeministers/trudeau/docs-onmulticulturalism.htm>
44. Neznámy autor. Quebec City Population 2019 [elektronický zdroj]. Kanada, 2018, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <http://worldpopulationreview.com/world-cities/quebec-city-population/>
45. Neznámy autor. Quebec Conference Resolutions [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-20]. Dostupné na: <https://www.heritage.nf.ca/articles/politics/quebec-conference-resolutions.php>
46. Neznámy autor. Quebec Population 2019 [elektronický zdroj]. Kanada, 2018, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <http://worldpopulationreview.com/canadian-provinces/quebec-population/>
47. Neznámy autor. The Atlas of Canada - Territorial Evolution from 1867 to 2017 [elektronický zdroj]. Kanada, 2017, [cit. 2018-10-20]. Dostupné na: <http://atlas.gc.ca/ette/en/index.html>
48. Neznámy autor. What Was Canada's Role in WWII [elektronický zdroj]. Spojené štáty americké, 2018, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: [https://www.historians.org/about-aha-and-membership/aha-history-and-archives/gi-roundtable-series/pamphlets/em-47-canada-our-oldest-good-neighbor-\(1946\)/what-was-canadas-role-in-world-war-ii](https://www.historians.org/about-aha-and-membership/aha-history-and-archives/gi-roundtable-series/pamphlets/em-47-canada-our-oldest-good-neighbor-(1946)/what-was-canadas-role-in-world-war-ii)

49. Neznámy autor. Worl War II [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2013, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Canada/World-War-II>
50. Neznámy autor.: Slovník pojmov. [cit.: 2018-10-7] Dostupné na internete: <https://www.nadaciapontis.sk/slovník-pojmov/pn/3>
51. OBERHEU, Caroline. Tallest mountains in Canada [elektronický zdroj]. Kanada, 2017, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.worldatlas.com/articles/the-tallest-mountains-in-canada.html>
52. PARROTT, Zach. Iroquois Wars [elektronický zdroj]. Kanada, 2015, [cit.2018-10-7] Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/iroquois-wars>
53. PRINE, Elizabeth. Native American : Indigenous peoples of Canada and United States [elektronický zdroj]. Spojené štáty americké, 2018, 15 s. [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/topic/Native-American>
54. RASTELLO, Sandrine. In Global War for Talent, Language Becomes a Hurdle for Quebec [elektronický zdroj]. Spojené štáty americké, 2019, [cit.2019-02-14]. Dostupné na: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-01-02/in-global-war-for-talent-language-becomes-a-hurdle-for-quebec>
55. RING, Culper. Britisch Expansion [elektronický zdroj]. Kanada, 2016, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: http://www.libertyscript.net/timeline_item/1763/
56. STACEY, C. P. Second World War (WWII) [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/second-world-war-wwii>
57. Statistics Canada. Estimated population of Canada, 1605 to present". [elektronický zdroj]. Kanada, 2009, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <https://www150.statcan.gc.ca/n1/pub/98-187-x/4151287-eng.htm>
58. STRUTHERS, James. Great Depression. [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-10]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/great-depression>

59. The Editors of Encyclopaedia Britannica, Pierre Elliott Trudeau [elektronický zdroj]. Kanada, 2019, [cit. 2019-01-02]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/biography/Pierre-Elliott-Trudeau>
60. The Editors of Encyclopaedia Britannica, Quebec Act [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/event/Quebec-Act>
61. The Editors of Encyclopaedia Britannica, Siege of Yorktown [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2013, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/event/Siege-of-Yorktown>
62. The Editors of Encyclopaedia Britannica. British North America Act [elektronický zdroj]. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, 2014, [cit. 2019-02-13]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/event/British-North-America-Act>
63. THÉRIAULT, Michel. Sulpicians. [elektronický zdroj]. Kanada, 2015, [cit. 2018-10-7] Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/sulpicians>
64. TRUDEL, Marcel – D'AVIGNON, Mathieu. Samuel de Champlain [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/samuel-de-champlain>
65. WHITAKER, Reg, Pierre Elliott Trudeau [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2019-01-02]. Dostupné na: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/pierre-elliott-trudeau>
66. WILLIAMS, Mark. Quebec's Language Conflict [elektronický zdroj]. Kanada, 2012, [cit. 2019-02-14]. Dostupné na: <https://global-lingo.com/quebecs-language-conflict/>
67. WILSON, William R. Historical Narratives of Early Canada [elektronický zdroj]. Kanada, 2013, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na: <http://www.uppercanadahistory.ca/finna/finna2.html>
68. YVES, Landry. Fertility in France and New France: The Distinguishing Characteristics of Canadian Behavior in the Seventeenth and Eighteenth Centuries

[elektronický zdroj]. Kanada, 2016, [cit. 2018-10-7]. Dostupné na:
<https://www.cambridge.org/core/journals/social-science-history/article/fertility-in-france-and-new-france-the-distinguishing-characteristics-of-canadian-behavior-in-the-seventeenth-and-eighteenth-centuries/9F05FFF2C16DEDF2614FFC52709A0B75>

PREDNÁŠKY

1. LIPKOVÁ, Ľudmila. Katedra medzinárodných ekonomických vzťahov a hospodárskej diplomacie EU BA, Dolnozemska 1/b, Bratislava. Svetová ekonomika. 2018-13-11. Prednáška.
2. ZÁGORŠEKOVÁ, Marta. Katedra medzinárodných politických vzťahov EU BA, Dolnozemska 1/b, Bratislava. Kultúry v medzinárodných vzťahoch. 2018-5-4. Prednáška.